

د سليمان د متلونو کتاب

د کتاب پېژندنه

د سليمان د متلونو کتاب د مقدس کتاب د شعري کتابونو لکه د ايوب کتاب، د زبورونو کتاب، د خپرونکي کتاب او د غوره غزل کتاب په شان يو شعري کتاب دی چې له دې سره ټول پنځه کتابونه کيږي. دا کتاب د اخلاقي، ديني او له حکمت نه د ډکو لارښوونو يوه ټولگه ده. د روايتونو له مخې د دې کتاب زياتره برخه د داود زوی سليمان پاچا پورې تړل شوې ده. څښتن سليمان ته خاص حکمت ورکړی ؤ. د پوهانو په عقیده سليمان او حتی نورو خلکو هم کېدای شي د دې کتاب په ليکلو، راټولولو او کاپي کولو کې برخه اخيستلې وي چې بنايي د مسيح د پيداينبت نه شاوخوا ۱۰۰۰ کاله مخکې پيل او د څلور سوه کالو په ترڅ کې بشپړ شوی وي.

په پخواني اسراييلي کورنيو کې مور او پلار د ښوونکو په توگه د ماشومانو تعليم يې په غاړه ؤ. د متلونو کتاب لکه د يو پلار يا ښوونکي په شان لوستونکو او اورېدونکو ته درس ورکوي او هغوی د ماشومانو په شان يو څه زده کوي، چې په کې ډېر شيان په رمزي ژبه بيان شوي دي او ډول ډول انځورونه کارول شوي دي. د مثال په توگه کله کله لار د ژوند د سفر او اوبه د جنسي اړيکو انځور ښکاره کوي. همدا شان ځينې وختونه په روښانه توگه دوه بېلابېل شخصيتونه د يو بل په مقابل کې راځي لکه هونبنيار سړی د کم عقل، خوارېکنې انسان د لټ، نېک انسان د بدکار او پتمنه ښځه د بدلمنې په مقابل کې راځي. حکمت او کم عقلتوب د دوو بېلابېلو ښځو انځور دی چې ځوانان د خپلو خبرو اورېدو په خاطر ځان ته رابولي. د عبراني د ژبې زياتره متلونه لکه د پښتو د لنډيو په شان له دوو کرښو څخه

جوړې شوې دي. د متلونو دوهمه کړنښه د لومړۍ کړنښې معنی په یو بل ډول بیانوي او یا یو څه د هغې په معنی کې زیاتوي.

د متلونو کتاب د تورات د کتاب په شان نه دی چې مذهب په کې ځانگړې رول لوبولی دی، بلکې په دې کتاب کې ورځني ژوند ته ډېره پاملرنه شوې ده. د دې کتاب اصلي مقصد دا دی چې د ژوند او حکمت ترمنځ اړیکه وښايي او سمې لارې ته د ځوانانو لارښوونه وکړي، چې «خلک په حکمت او نصیحت پوره پوه شي او د عقلمندی خبرې زده کړي، ترڅو نصیحت ومني چې هوښیار شي، او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابری تېر کړي» (۱: ۱۲-۳). په دې کتاب کې حکمت د خدای له خوا یو سوغات دی او له څښتن څخه وېره، د حکمت او پوهې پیل گڼل کیږي. حکمت د ورځنیو چارو دپاره په کور، ټولنه، سیاست او تجارت کې عملي مشورې ورکوي او د اړیکو د ساتلو په اړه په کې ډېرې لارښوونې شوې دي. په دې کتاب کې هغه اصولو ته اشاره کیږي چې عموماً رښتیني وي. د مثال په توگه، نېکانو ته برکت او نېکمرغي او بدکارانو ته سزا ورکول کیږي، که څه هم په حقیقي ژوند کې ځینې وختونه داسې هم پېښیږي چې بدکاران نېکمرغي تر لاسه کوي او نېکان زیانونه او کړاوونه زغمي.

د متلونو کتاب د انسان د زړه رازونه ښکاره کوي او دې ته یې تیاروي چې د خپلو نیمگړتیاوو او کم عقلتوب نه خبر شي.

د موضوعگانو لست

د کتاب سریزه: ۱: ۱ - ۹: ۱۸

د سلیمان پورې تړلي متلونه: ۱: ۱۰ - ۲۲: ۱۶

د حکمت د خاوندانو دېرش نصیحتونه: ۲۲: ۱۷ - ۲۴: ۲۲

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې: ۲۴: ۲۳ - ۳۴

د سلیمان پورې تړلي نور متلونه: ۲۵: ۱- ۲۹: ۲۷

د اګور خبرې: ۳۰: ۱- ۳۳

د لموییل پاچا خبرې: ۳۱: ۱- ۳۱

د کتاب سریزه

۱ (۱) دا د اسراییلو د پاچا او د داود د زوی سلیمان متلونه دي.

د متلونو د کتاب مقصد

(۲) د دې متلونو مقصد دا دی

چې خلک په حکمت او نصیحت پوره پوه شي

او د عقلمندی خبرې زده کړي

(۳) ترڅو نصیحت ومني چې هونبیار شي

او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابری تېر کړي

(۴) چې ساده خلکو ته پوهه ورکوي

او ځوانانو ته علم او لیاقت وربخښي

(۵) نو هونبیاران دې واورې او خپل تعلیم دې زیات کړي

او عقلمندان دې له نورو ښې مشورې واخلي

(۶) د دې دپاره چې د متلونو او نصیحتونو په اهمیت پوه شي

او د حکمت د خاوندانو خبرې او رازونه هم وپېژني.

(۷) له څښتن څخه وېره د علم او پوهې شروع ده

خو جاهلان حكمت او نصيحت ته په سپكه سترگه گوري.

د گناهكارانو له دام نه ځان ساتل

۸ ای زما زويه! د خپل پلار نصيحت ته غور ونيسه

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه

۹ ځكه دا ستا دپاره د افتخار شمله ده

او ستا د غاړې دپاره بڼكلې هار دی.

۱۰ نو ای زما زويه! كه گناهكاران تا هڅوي

نو د هغوی خبرې هېڅكله مه منه.

۱۱ كه هغوی تاته ووايي: «زمونږ سره راځه

چې د چا د وینو د تویولو دپاره كمين ونيسو

او په يو بې گناه انسان ناحقه يرغل وكړو.

۱۲ راځه چې هغوی د قبر په څېر ژوندي تېر كړو

لكه هغه خلك چې روغ رمټ د مرگ كندې ته بڼكته كيږي.

۱۳ مونږ به هر ډول قيمتي مال دولت تر لاسه كړو

او خپل كورونه به د لوټ شوې شتمنۍ نه ډك كړو.

۱۴ راځه، مونږ سره مل شه

او لوټ شوی مال به په خپل منځ کې ووېشو.»

١٥ نو ای زما زویه! د هغوی سره په لار مه ځه

او د هغوی په پل قدم مه ږده

١٦ ځکه د هغوی پښې د بدی او زیان په لور منډې وهي

او د وینو تویولو طرف ته په بیره روان دي.

١٧ نو د یو وزر لرونکي په مخکې

جال غوړول بې گټې کار دی.

١٨ داسې خلک چې نورو ته په کمین کې ناست وي

نو خپله وینه تویوي

او هغوی چې په نورو یرغل کوي

نو خپل ځانونه په دام کې نښلوي.

١٩ نو بیا ټول ټکان چې د داسې لارو ناروا گټه تر لاسه کوي

نو په داسې گټې سره خپل ژوند له لاسه ورکوي.

د حکمت غږ او سختې خبرې

٢٠ حکمت په لارو کوڅو کې چيغې وهي

او په چوکونو کې په لوړ اواز نارې وهي.

د گنې گوني په ځايونو کې خپل غږ پورته کوي

او د ښار د دروازو دننه خپله وينا کوي:

«ای ساده خلکو، ترڅو به تاسو له ناپوهۍ سره مينه لرئ؟»

ترڅو به ملنډې وهونکي له ملنډو نه خوند اخلي

او کم عقل خلک به له علم نه کرکه کوي؟

ماته مخ راوړوئ او زما سختې خبرې واورئ

نو زه به د خپل زړه دروازه تاسو ته بېرته کړم

او خپل کلام به تاسو ته ښکاره کړم.

ما تاسو ته غږ وکړ

خو غوږونه مو بند کړي وو.

کله چې مې لاس در وغزولو

نو سترگې مو ورباندې پټې کړې.

زما ټولې لارښوونې مو له پام نه وغورځولې

او زما سختې خبرې مو ونه منلې.

کله چې په تاسو لوی مصيبت راشي

زه به په تاسو پورې وځاندم

او کله چې په تاسو لويه بلا راشي

تاسو پورې به ملنډې ووهم

کله چې په تاسو لويه بلا د توفان په شان راشي (۲۷)

کله چې لوی مصیبت لکه د سختې سیلې په څېر په تاسې نازل شي

او کله چې سختي او تکلیف په تاسو راشي.

نو بیا به هغوی ماته چيغې وهي خو زه به ځواب نه ورکوم (۲۸)

او په سختی به ما لټوي خو پیدا به مې نه کړي

ځکه چې هغوی له علم نه کرکه وکړه (۲۹)

او له څښتن څخه یې وپره غوره نه کړه.

هغوی زما لارښوونه ونه منله (۳۰)

او زما ټولو سختو خبرو ته یې په سپکه وکتل

نو بیا به د خپلې کړنې مپوه وځوري (۳۱)

او د خپلو دسیسو په ترڅه مپوه به ماړه شي.

نو د ساده خلکو سرکښي به د دوی د مرگ سبب شي (۳۲)

او د کم عقلا نو بې پروايي به دوی تباه کړي

خو هرڅوک چې زما واوري هغه به په امن کې ژوند کوي (۳۳)

او له زیان څخه به وپره ونه لري.»

د حکمت گټې

۲ (۱) ای زما زویه! که ته زما خبرې ومنې

او حکمونه مې د زړه په تل کې ذخیره کړې

(۲) نو زما د حکمت خبرو ته غور ونیسه

او خپل زړه پوهې ته رامات کړه.

(۳) که په حقیقت کې د عقل غوښتلو دپاره خپل غږ پورته کړې

او د پوهې دپاره په لوړ اواز نارې ووهې

(۴) که د سپینو زرو په شان بې لټون وکړې

او د پټو خزانو په څېر ورپسې وگرځې

(۵) نو په دې به پوه شې چې څنگه له څښتن څخه ووپرېږې

او د خدای پېژندلو علم به حاصل کړې.

(۶) ځکه دا څښتن دی چې حکمت ورکوي

او د هغه له خولې نه علم او پوهه راوځي.

(۷) هغه رښتینو خلکو ته د حکمت خزانې ورکوي

او د هغوی دپاره سپر دی چې خپل ژوند په صداقت تېروي.

⑧ ترڅو د انصاف کوونکو د لارو حفاظت وکړي

او د خپلو وفادارانو د لارې ساتنه وکړي.

⑨ نو بیا به ته په انصاف، عدالت او برابری پوه شې

او ته به ټولې ګټورې لارې وپېژنې.

⑩ نو حکمت به ستا د زړه تل ته ښکته شي

علم به ستا روح خوشحاله کړي.

⑪ لیاقت به تا د خپل نظر لاندې وساتي

او پوهه به دې ټینګ حفاظت وکړي.

له بدې څخه ځان ژغورل

⑫ نو بیا به حکمت تا د بدکارو خلکو نه وژغوري

له هغه خلکو نه چې بدې خبرې کوي

⑬ څوک چې د صداقت لارې پرېږدي

او په تورو تیارو لارو تلل کوي

⑭ څوک چې د بدو کارونو په کولو خوشحالیږي

نو له کپرو لارو نه خوند اخلي

١٥) د چا لارې چې کړې وږې دي

نو ټولې چارې يې غولوونکې دي.

١٦) نو حکمت به تا د بل چا له ښځې نه وژغوري

د هغې ښځې نه چې غوړې خبرې کوي

١٧) چا چې د ځوانۍ د وخت مېړه پريښی

او خپل لوظ يې هېر کړی چې د خدای سره کړی و.

١٨) ځکه د هغې د کور لار د مرگ لور ته ښکته کېږي

او لارې يې د مړو دنيا په لور لاندې تللې دي.

١٩) هرڅوک چې د هغې غېږ ته ورشي بيا بېرته نه راځي

او هېڅکله به هغوی د ژوند لارو ته ونه رسېږي.

٢٠) نو بيا به ته د ښو خلکو په لار روان شې

او د نېکانو په لارو کې به پاتې شې.

٢١) نو په حقيقت کې به رښتيني خلک په دې ځمکه کې واوسېږي

او هغه څوک به په کې پاتې شي چې د پاکو زېږونو خاوندان وي

٢٢) خو بدکاران به د ځمکې له سر نه لېږې شي

او خاينان به ترې له ريښې نه وويستل شي.

په څښتن توکل کول

۳ (۱) ای زما زویه! زما تعلیم مه هېروه

او زما حکمونه په خپل زړه کې ټینگ وساته

(۲) ځکه دا به ستا د عمر ورځې او کلونه ډېر کړي

او سوله او سلامتي به در په برخه کړي.

(۳) مینه او وفا د خپل ځانه مه لېرې کوه

هغه د تل دپاره د خپلې غاړې هار کړه

او د خپل زړه په تخته یې ولیکه.

(۴) نو بیا به ته د خدای او انسان په نظر کې نېک وگڼل شې

او د یو هوبنیار انسان په توگه وپېژندل شې.

(۵) په خپل ټول زړه په څښتن توکل کوه

او په خپل عقل او پوهه تکیه مه کوه.

(۶) په هر کار کې د هغه د حضور غوښتنه کوه

نو هغه به ستا لارې هوارې کړي.

(۷) په خپل فکر ځان د حکمت خاوند مه گڼه

له څښتن څخه وېره کوه او له بدی نه مخ واړوه.

۸) نو په دې به ستا بدن تل روغ وي

او ټول وجود به دې تازه شي.

۹) په خپلې شتمنۍ سره د خښتن عزت كوه

او د خپل ټول فصل لومړنۍ مېوه وركوه

۱۰) نو بيا به ستا گودامونه

له غلي دانې نه ډك شي

او چاټۍ گانې به دې

د انگورو له شيرې خخه له خولې نه واوړي.

۱۱) نو ای زما زويه! د خښتن اصلاح ته په سپكه سترگه مه گوره

او كله چې تا رتي نو هېڅكله مه خفه كېره

۱۲) ځكه خښتن چې له چا سره مينه كوي

نو هغه ته سزا وركوي

لكه يو پلار ته چې كوم زوى منلى وي

نو رڼه يې د محبت نښه ده.

د حكمت ثمره

۱۳) بختور دى هغه څوك چې حكمت حاصل كړي

او هغه څوک چې پوهه پيدا کړي

۱۴ ځکه چې د هغې ثمره له سپينو زرو نه غوره ده

او حاصل يې له سرو زرو نه ډېر زيات دی.

۱۵ هغه د لعلونو نه ډېر قيمتي دی

چې له ارزښت سره يې ستا له خوبنې هېڅ گټه برابره نه ده.

۱۶ د هغې په يو لاس کې اوږد ژوند دی

او په بل لاس کې يې دولت او عزت دی.

۱۷ لارې يې خوشحالوونکې دي

او ټولې لارې يې د سولې او سلامتۍ دي.

۱۸ څوک چې هغې ته غېږ ورکوي

نو د هغوی دپاره د ژوندانه ونه ده

او بختور دي هغه څوک

چې هغې ته ټينگه غاړه ورکوي.

د څښتن حکمت

۱۹ څښتن په خپل حکمت سره د ځمکې بنياد کېښود

او اسمانونه يې د خپلې پوهې په وسيله پيدا کړل.

د هغه د علم په وسيله د ځمکې په تل کې د اوبو چينې روانيږي (۲۰)

او له ورېځو نه يې باران او پرځه په ځمکه راوريږي.

د حکمت په خاوندانو باندې د څښتن فضل

نو ای زما زويه! پوهه له خپله نظره مه لېرې کوه (۲۱)

او په خپل ځان کې د حکمت او لياقت ټينگه ساتنه کوه.

دوی به ستا روح تازه ساتي (۲۲)

او دا به ستا د غاړې د فضل هار وي.

نو بيا به په ډاډه زړه په خپله لار روان شې (۲۳)

او ستا پښه به په تېره نه لگيږي.

کله چې ته ویده کېږې نو نه به وېرېږې (۲۴)

او د ځملاستو په وخت کې به په خواږه خوب ویده کېږې.

نو له ناڅاپي بلا نه مه وېرېږه کله چې په تا راشي (۲۵)

او نه د هغه توفان له تباهي نه چې په بدکارانو راځي

ځکه څښتن به تل ستا ساتونکی وي (۲۶)

چې پښه دې په دام کې ونه نښلي.

له خلکو سره په حکمت چلېدل

٢٧ ترڅو چې د نېکۍ کولو توان لرې

نو د مسکینانو سره له مرستې نه ډډه مه کوه.

٢٨ کله چې څوک ستا نه څه وغواړي او ته یې ولرې

نو ورته مه وایه چې نن لاړ شه او سبا راشه، بیا به یې درکړم.

٢٩ د خپل گاونډي په خلاف د زیان رسولو اراده مه لره

څوک چې ستا په خوا کې اوسېږي او په تا باور کوي.

٣٠ ترڅو چې چا تاته زیان نه وي رسولی

نو په هغه باندې بېخایه تور مه لگوه.

٣١ د ظالم انسان سره بخيلي مه کوه

او د هغه د لارې پیروي مه کوه.

٣٢ ځکه څښتن له هغه چا نه کرکه کوي چې په غلظه لار روان وي

خو هغه د رښتینو خلکو سره د دوستۍ اړیکې لري.

٣٣ د څښتن لعنت د بدکاره انسان په کور باندې وریږي

خو هغه د نېکو خلکو په کورنیو باندې برکت وروي.

٣٤ هغه په ملنډو وهونکو خدا کوي

خو په عاجزانو خپل فضل کوي.

د حکمت خاوندانو ته عزت په میراث کې رسیږي (۳۵)

خو کم عقلان به د شرم سره مخامخ کیږي.

د حکمت په هکله د پلار نصیحت

۴ (۱) ای زما زامنو! د خپل پلار نصیحت ته غوږ ونیسئ

او هغه ته پام وکړئ چې عقل زده کړئ

ځکه چې زه تاسو ته ښه تعلیم درکوم (۲)

نو زما ښوونه او روزنه مه هېږوئ.

کله چې زه د خپل پلار ځوان زوی وم (۳)

او د خپلې مور په نظر یوازې او نازولی ماشوم وم

پلار مې ماته لارښوونه کوله او راته ویل به یې: (۴)

«زما خبرې دې په خپل زړه کې ټینګې وساته

او زما په حکمونو عمل کوه چې نېکمرغه ژوند ولرې.

حکمت حاصل کړه، عقل پیدا کړه (۵)

زما کلام مه هېږوه او مخ ترې مه اړوه.

⑥ حکمت له لاسه مه ورکوه نو ستا ساتنه به کوي

او ورسره مينه کوه نو ستا حفاظت به کوي.

⑦ حکمت تر ټولو لوړ مقام لري نو حاصل يې کړه

او د خپلې ټولې شتمنۍ په بيه عقل تر لاسه کړه!

⑧ په درنه سترگه ورته گوره نو تا به سرلوړی کړي.

که ورته غاړه ورکړې نو ته به عزتمن شې.

⑨ ستا په سر به د افتخار شمله کېږدي

او بڼکلی تاج به در په سر کړي.»

د بدې لارې نه ځان ساتل

⑩ نو ای زما زويه! ماته غور شه او خبرې مې ومنه

نو په دې کار سره به دې عمر ډېر شي.

⑪ تاته مې د حکمت لار وښودله

او ته مې د صداقت په لارو روان کړې.

⑫ په گرځېدو کې به دې پښه په څه شي نه لگېږي

او په منډه وهلو کې به نه ښويېږي.

⑬ نصيحت ته مې غاړه کېږده او له لاسه يې مه ورکوه

ټينگه ساتنه يې وکړه ځکه چې هغه ستا ژوند دی.

١٤ د بدکارانو په لار قدم مه ږده

او د شر اچوونکو په لار تلل مه کوه.

١٥ ځان ترې وساته او پرې مه ځه

مخ ترې واړوه او ورڅخه تېر شه.

١٦ ځکه دوی ته خوب نه ورځي چې چا ته يې زيان نه وي رسولی

او تر هغې نه ويده کيږي ترڅو چې بل يې نه وي غورځولی.

١٧ شرارت ورته د ډوډۍ په شان وي چې تل يې خوري

او ظلم ورته د شرابو په څېر دی چې تل يې څښي.

١٨ خو د نېکانو لار د سباوون د رڼا په شان ده

چې روښنایي يې زياتيږي ترڅو د غرمې رڼا لگيږي.

١٩ د بدکارانو لار د تورې تيارې په شان ده

او په دې نه پوهيږي چې د لوېدلو سبب يې څه دی.

په سمه لار تگ

٢٠ نو ای زما زويه! خبرو ته مې پام کوه

او څه چې درته وایم نو په غور يې واوره.

٢١ هغه له خپل نظر نه مه لېرې کوه

او د زړه په تل کې يې تل وساته.

٢٢ خوک چې يې مني نو هغه ته اوږد ژوند ورکوي

او ټول وجود ته يې شفا وربخښي.

٢٣ له هرڅه نه لومړی د خپل زړه پوره پام ساته

ځکه چې زړه دې د ټول ژوند سرچينه ده.

٢٤ له خپلې خولې نه دې کړې وږې خبرې لېرې کړه

او له غولوونکو خبرو نه خپله ژبه وساته.

٢٥ خپلې مخې ته سم او مخامخ گوره

او سترگې دې هماغه لور ته ونيسه.

٢٦ د خپلو قدمونو په لار پوره فکر وکړه

نو بيا به دې د ژوند ټولې چارې ډاډمنې شي.

٢٧ يو قدم هم بني او کينې خواته مه گرځه

او خپلې پښې له بدې نه لېرې وساته.

٥ (١) ای زما زويه! زما د حکمت خبرو ته پام کوه

او د پوهې خبرو ته مې ښه غوږ ونیسه

② نو ته به د دې لایق شې چې خپله خوله پټه وساتې

او شونډې به دې علم ټینګ وساتي.

له زنا څخه ځان ساتل

③ د بدلمنې ښځې له شونډو نه شات څڅیري

او د خولې خبرې یې د زیتونو له تېلو نه غوړې دي

④ خو په اخر کې د زهرو او زقوم په شان ترخه وي

او خوله یې د دوه مخې تورې په څېر تېره وي.

⑤ د داسې ښځې پښې د مرګ په لور روانې دي

او مخامخ د ګور په لور قدمونه اخلي.

⑥ هېڅکله د ژوند په سمه لار فکر نه کوي

او نه پوهیږي چې لارې یې له سرگردانۍ ډکې دي.

⑦ نو ای زما زامنو! ماته غوږ ونیسئ

څه چې درته وایم، له هغه نه مخ مه اړوئ.

⑧ ای زما زویه! له داسې ښځې نه ځان لېرې ساته

او د کور دروازې ته یې هم مه ورنژدې کېږه

٩ هسې نه چې خپل عزت له لاسه ورکړې

او ځواني دې د بې رحمه انسان په لاس کې ولويږي

١٠ او په شتمنۍ دې پردې ماړه شي

او د زحمت نتيجه دې د بل چا کور ته لاړه شي.

١١ کله چې دې د بدن غوښې له کت نه وڅڅيري

نو په اخر کې به فريادونه کوي

١٢ او بيا به افسوس کوي چې «ولې مې نصيحت نه اورېده

او څومره به مې زړه اصلاح سپکه گڼله؟

١٣ د خپلو ښوونکو خبره به مې نه منله

او د خپلو استاذانو خبرو ته به مې غور نه نيوه.

١٤ ناڅاپه د بربادۍ کڼدې ته وغورځېدم

او د جرگې او خلکو په مخکې وشرمېدم.»

له خپلې ښځې سره مينه کول

١٥ يوازې له خپلې ذخيرې نه د مينې اوبه څښه

لکه څنگه چې له خپلې څاه نه اوبه څښي.

١٦ نو دا مناسب ده چې ستا د اوبو چينې دې په لارو کې تويې شي

او د لښتنيو په خبر دې په کوڅو کې روانې وي؟

۱۷) دا د مينې اوبه دې يوازې ستا وي

او له پرديو سره دې شريکې نه شي.

۱۸) نو ستا د اوبو په چينه دې برکت شي

او د ځوانۍ د وخت له خپلې بڼې نه دې خوند واخلي.

۱۹) هغه يوه مينه ناکه هوسۍ او ښکلې غرخنۍ ده

او د بدن په ښکلا به يې هر وخت موږ شې

او د هغې مينه به دې تل سرگردانه کړي.

۲۰) نو ای زما زويه! ولې د بل د بڼې په مينه کې سرگردانه يې

او د هغه د بڼې سره يو ځای غاړه په غاړه ويده کېږي؟

۲۱) نو د انسان ټولې لارې د څښتن تر نظر لاندې دي

او هغه په خپله د انسان ټولې لارې چارې څاري.

۲۲) د بدکاره انسان بدکاري هغه په دام کې نښلوي

چې د خپلې گناه په رسۍ کې به ټينگ ونيول شي.

۲۳) هغه به د اصلاح له نشتوالي نه مړ شي

او د خپل جهالت له ډېروالي نه به سرگردانه شي.

د انسان نور بد عملونه

۶ (۱) ای زما زویه! که د چا ضمانت دې په غاړه اخیستی وي

یا دې د پردې سړي په قرض کې چا ته لاس ورکړی وي

(۲) نو د خپلې ژبې د خبرې له امله په دام کې رانیول شوی یې

او د خپلې خولې د خبرو په لومه کې نښتی یې.

(۳) نو ای زما زویه! بیا داسې وکړه چې ځان ترې وژغوره

ځکه چې ته د هغه سړي په لاسونو کې لوېدلی یې:

هغه ته په ډېره عاجزی ورشه او عذر زاري ورته وکړه.

(۴) مه ویده کپړه

او یوه شېبه هم آرام مه کوه.

(۵) لکه د هوسی په شان ځان د ښکاري له منگولو وژغوره

او د مرغی په څېر ځان د دام لرونکي له لاسه خلاص کړه.

(۶) ای لټ سړیه! د مېرې له ژوند نه عبرت واخله

د هغه په لارو چارو غور وکړه او حکمت پیدا کړه!

(۷) مېرې نه کوم قوماندان لري

او نه کوم مشر او نه کوم آمر لري

۸) خو د لو په وخت کې خپل خواړه راټولوي

او په اوږي کې ځان ته خوراک ذخيره کوي.

۹) نو ته لټ به ترڅو پورې پروت يې

او کله به له خوبه راپاڅېږي؟

۱۰) که ته وايي: «نور به هم ويده شم

او لاس به د سر لاندې کېږم چې ارام وکړم»

۱۱) نو غريبي به د داړه مار په شان په تا راشي

او نېستي به د وسله وال غل په څېر درباندي يرغل وکړي.

۱۲) شر اچوونکی انسان بېکاره او بېځايه گرځي

او په خوله کې وږې وږې خبرې کوي.

۱۳) هغه سترگې وهي

او بېځايه پښې دربوي

او په گوتو اشارې کوي.

۱۴) په خپل زړه کې تل بدې نقشي جوړوي

او جنگ او جگړې ته لمن وهي.

۱۵) نو ځکه به سمدلاسه لوی مصيبت پرې نازل شي

او ناخاپه به ټوټې ټوټې شي چې د جوړېدو به نه وي.

١٦ شپږ شیان دي چې خښتن ترې نفرت کوي

او اووه شیان دي چې د هغه په نظر د کرکې وړ دي:

١٧ کبرجنې سترگې او دروغجنه ژبه

او هغه لاسونه چې بې گناه وینه تویوي

١٨ هغه زړه چې بدې نقشې جوړوي

او هغه پښې چې د بدې په لور په بیره منډې وهي

١٩ هغه دروغجن شاهد چې تل دروغ بادوي

او هغه خوک چې د ورونو ترمنځ جگړو ته لمن وهي.

د زنا په خلاف نصیحت

٢٠ نو ای زما زویه! د خپل پلار په حکم عمل وکړه

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه.

٢١ د هغوی خبرې تل په خپل زړه کې یاد ساته

او د هار په شان یې په خپله غاړه کې گرځوه.

٢٢ کله چې گرځې نو خبرې به یې درته لارښوونه کوي

کله چې ویده شې نو روزنه به یې ستا ساتنه کوي

او کله چې راویښ شي نو حکم به يې مشوره درکوي.

۲۳) ځکه حکم يې ډېوه او روزنه يې رڼا ده

نصیحت او سختې خبرې يې د ژوندون لار ده

۲۴) ترڅو تا د بدلمنې ښځې نه وساتي

له هغې ښځې نه چې نرمه ژبه لري.

۲۵) په زړه کې د هغې د ښایست شوق مه کوه

او هغه مه پرېږده چې په سترگې وهلو دې د ځان غلام کړي

۲۶) ځکه بدلمنه ښځه د يوې ډوډۍ په بيه اخیستل کيږي

خو د بل چا ښځه به دې قيمتي ژوند ښکار کړي.

۲۷) څوک په خپل لمن کې بل شوی اور وړلی شي

او کالي يې ونه سوځيږي

۲۸) او يا څوک په سرو سکروټو ګرځېدلی شي

چې پښې يې په اور تټاکې نه شي؟

۲۹) نو دا د هغه چا په شان دی چې د بل له ښځې سره څملي

هرڅوک چې هغې ته لاس وروړي بې سزا به پاتې نه شي.

۳۰) څوک چې د نس د مړېدو په خاطر غلام کوي

نو خلک هغه غل ته په سپکه سترگه نه گوري

۳۱) خو که ونيول شي نو اووه چنده بيه به ورکوي

او په بدل کې به يې د خپل کور ټوله شتمني خرڅوي.

۳۲) شوک چې د بل له بنځې سره زنا کوي نو ناپوهه دی

شوک چې داسې کوي نو په حقيقت کې ځان تباه کوي.

۳۳) هغه به له رسوايي او وهلو څخه خلاص نه شي

او بې عزتي به ترې لېرې نه شي.

۳۴) نو کينه او غيرت به يې په مېړه اور بل کړي

او زړه به يې په بدل اخيستلو کې هېڅکله ونه سوځيږي.

۳۵) هغه به د دې په بدل کې هېڅ ډول قرباني قبوله نه کړي

او هرڅه چې ورکړې وبه يې نه مني.

د بدلمنې بنځې په هکله خبرداری

۷) ای زما زويه! زما خبرې په ياد ساته

او حکمونه مې د خزاني په څېر په خپل زړه کې وساته.

۲) زما په حکمونو عمل کوه چې نېکمرغه ژوند ولرې

او زما تعليم د خپلو سترگو د کسي په شان وساته.

③ هغه په خپلو گوتو پورې وتره

او د خپل زړه په تخته يې وليکه.

④ حکمت ته خپله خور ووايه

عقل او پوهه ډېر نژدې خپلوان وگڼه

⑤ نو دوی به تا د بل چا د بنځې نه لېرې وساتي

د هغې بنځې نه چې غوړې خبرې کوي.

⑥ زه يو وخت د خپل کور په کړکۍ کې ولاړ وم

او د کړکۍ له جالۍ نه مې لاندي کتل

⑦ نو ساده ځوانان مې وليدل

او د هغوی په منځ کې مې

يو ناپوهه ځوان په نظر راغی.

⑧ هغه د هغې بنځې د کور په نژدې کوڅه کې روان ؤ

او د هغې د کور په لور يې په ډاډه ډول قدمونه اخيستل.

⑨ د ماښام په وخت کې چې لمر پر بوته

توره تياره راغله او نيمه شپه شوه.

١٠) ناخاپه يوه بڼڅه له هغه سره مخامخ شوه

چې د بدلمنۍ کالي يې اغوستي وو او نيت يې ښه نه ؤ.

١١) دا بڼڅه ډېره بې حيا او بې شرمه وه

او له کور نه بيرون تل سرگردانه گرځېدله

١٢) او هر وخت به کوڅو او چوکونو ته تلله

او د ښار په هر گوټ کې به په کمين کې ولاړه وه.

١٣) نو هغې له هغه نه په زور غاړه چاپېر کړه او ښکل يې کړ

او په سپين سترگۍ يې هغه ته وويل:

١٤) «نن ما د قربانۍ غوښه پخه کړې ده

او خپل نذر مې پوره کړی دی.

١٥) په دې خاطر زه راووتلم چې ستا سره وگورم

او غوښتل مې چې تا ولټوم او پيدا مې کړې.

١٦) ما د مصر قيمتي ټوکرونه او رنگارنگ خادرونه

او ښکلي پوښونه په خپل کټ باندې غوړولي دي.

١٧) ما په خپله بستره عطر

کنډ، عود او دالچيني شيندلي دي.

١٨ زما سره لار شه چې تر سهاره په عشق ماړه شو

او د يو بل له مينې نه خوند واخلو

١٩ خكه مېړه مې په کور کې نشته

هغه په يو لېرې سفر تللی دی.

٢٠ د پيسو ډکه کڅوړه يې له ځان سره وړې ده

او د پنځلسمې سپوږمۍ تر راختلو پورې بېرته نه راځي.»

٢١ نو بښځې په خپلو ډېرو خوږو خبرو هغه مجبور کړ

او په خپلو نرمو خبرو يې هغه بې لارې کړ.

٢٢ نو هغه سمدلاسه په هغې پسې روان شو

لکه غويي چې حالېدو ته روان شي

او د غرخه په شان چې په ټوپونو دام ته روان وي

٢٣ ترڅو چې غشي يې ځيگر سوري کړي

لکه مرغۍ چې د دام خواته په منډه روانه وي

او نه پوهيږي چې خپل ژوند به له لاسه ورکړي.

٢٤ نو ای زما زامنو! ماته غوږ ونيسئ

او زما خبرو ته پوره پام وکړئ.

٢٥ خپل زړه مه پرېږدئ چې د داسې ښځې طرف ته وگرځي

او يا د هغې په غلطو لارو روان شي.

٢٦ ځکه چې ډېر خلک يې ژوبل کړي دي

او بې شمېره خلک يې وژلي دي.

٢٧ د هغې د کور لارې د گور په لور تللي دي

چې د مرگ ژورې کندی ته لاندې کوزېږي.

د حکمت غږ او ځان پېژندل

٨ حکمت د يوې هونښيارې ښځې په څېر نارې وهي

او پوهه په لوړ اواز خپل غږ پورته کوي.

٩ هغه د لارې په غاړه په لوړو ځايونو ولاړه وي

او د څلور لارو په سر ودرېږي.

١٠ هغه د ښار د دروازو دننه

د تگ راتگ د لارو په خوا کې نارې وهي:

١١ «ای سړيو! زه په تاسو ټولو ته غږ کوم

او په تاسو ټولو باندې اواز کوم.

۵) ای ساده خلکو! په خپل ځان کې ځیرکتیا پیدا کړئ!

ای کم عقلانو! د ښو او بدو ترمنځ فرق وکړئ!

۶) غوږ ونیسئ! زه ستاسو دپاره ښې خبرې لرم

چې په رښتینې ژبه به یې درته بیان کړم.

۷) زه چې څه په خوله وایم، هغه رښتیا دي

او ژبه مې له بدو خبرو نه کرکه کوي.

۸) د خولې ټولې خبرې مې سمې دي

یوه هم په کې کړه او غولونکې نه ده

۹) چې عقلمن انسان ته ټولې روښانه دي

څوک چې علم لري نو پوهیږي چې دا خبرې سمې دي.

۱۰) د سپینو زرو په ځای زما نصیحت غوره کړئ

او د سوچه سرو زرو په ځای علم حاصل کړئ

۱۱) ځکه حکمت د لعلونو نه ډېر قیمتي دی

چې له ارزښت سره یې ستا د خوښې هېڅ شی برابر نه دی.

۱۲) زه حکمت یم او له ځیرکتیا سره یو ځای اوسېږم

او علم او لیاقت تر لاسه کوم.

١٣ له څښتن څخه وېره له شرارت نه نفرت کول دي

نو ځکه له کبر، غرور، بدۍ او کړو خبرو نه کرکه کوم.

١٤ مشوره او حکمت زما کار دی

زه عقلمن یم او زما سره قدرت دی.

١٥ پاچاهان زما په مرسته پاچاهي کوي

او حکمرانان د انصاف پرېکړې کوي.

١٦ شهزادگان زما په مرسته حکومت کوي

واکداران او ټول عادل قاضيان فيصلې کوي.

١٧ زه له خپلو مینوالو سره مینه کوم

څوک چې ما لټوي نو ما پیدا کوي.

١٨ دولت او عزت زما سره دی

عدالت او تلپاتې شتمني زما ده.

١٩ زه د خالصو سرو زرو نه غوره مېوه ورکوم

چې حاصل یې له سوچه سپینو زرو نه بهتر دی.

٢٠ د عدالت په لار روان یم

او د انصاف په لارو تگ کوم

٢١ نو ځکه خپلو مینوالو ته شتمني ورکوم

او د هغوی خزانې ډکوم.

٢٢ څښتن له ټولو نه لومړی

چې نور څه یې لا نه وو پیدا کړی، له هرڅه نه مخکې

زه پیدا کړم.

٢٣ له ازله یې زما د بدن برخې یوځای کړلې

او د دنیا له جوړېدو او د هرڅه نه مخکې

زه موجود وم.

٢٤ کله چې لا ژور دریا بونه نه وو پیدا شوي

او له چینو څخه اوبه نه وې راوتلې

زه زېږېدلی وم.

٢٥ مخکې له دې چې غرونه په خپل ځای ودرېږي

او غونډۍ رامنځته شي

زه زېږېدلی وم.

٢٦ مخکې له دې چې څښتن ځمکه او پراخه کروندې جوړ کړي

او د دنیا لومړنۍ خاوره پیدا کړي

زه زېرېدلی وم.

٢٧) کله چې هغه اسمانونه په خپل ځای ودرول

او د درياب په مخ يې د اسمان لمن راچاپېر کړه

زه هلته وم.

٢٨) کله چې هغه په اسمان کې ورېځې ځای په ځای کړې

او د ځمکې په مخ يې د اوبو چينې روانې کړې

زه حاضر وم.

٢٩) کله چې هغه دريابونو ته خپل حدود وټاکل

چې اوبه يې له حکم نه سرغړونه ونه کړي

او د ځمکې بنياد يې کېښود

زه هلته وم.

٣٠) زه هر وخت د هغه په څنگ کې وم

او زه هره ورځ خوشحاليږم

او تل د هغه په حضور کې خوشحاله وم.

٣١) د نړۍ په ټوله ځمکه کې يې خوشحاله وم

او د ټولو انسانانو نه خوشحاليږم.

٣٢ نو ای زما زامنو! اوس ماته غور ونیسئ

بختور دي هغوی چې زما په لارو ځي.

٣٣ زما نصیحت ته غور شی او حکمت پیدا کړئ

هغه له پام نه مه غور ځوئ او مخ ترې مه اړوئ.

٣٤ بختور دی هغه څوک چې ماته غور نیسي

او هره ورځ زما د کور په مخ کې ولاړ وي

او زما د دروازې په درشل کې انتظار وباسي.

٣٥ ځکه څوک چې ما پیدا کړي نو ژوند پیدا کوي

او د څښتن رضا او خوشحالي حاصلوي

٣٦ خو څوک چې ما نه پیدا کوي له ځان سره ظلم کوي

هرڅوک چې زما نه کرکه کوي له مرگ سره مینه کوي.»

د حکمت بلنه

٩ ١ حکمت د یوې ښځې په خبر خپل کور ودان کړی دی

او اووه ستنې یې توږلې او بیا یې ودرولې دی.

٢ هغې د مېلمستیا دپاره غوښه تیاره کړې

او د انگورو شیره یې جوړه کړې ده

او دسترخوان یې هوار کړی دی.

③ هغې خپلې وینځې ورو لېږلې

چې د ښار له لوړو ځایونو نه خپل غږ پورته کړي:

④ «هر څوک چې ساده وي، دلته دې راشي!»

او بیا ناپوهه خلکو ته وايي:

⑤ «راشئ! زما ډوډی وخورئ

او لږه د انگورو شیره وڅښئ کوم چې ما جوړه کړې ده.

⑥ خپله د ناپوهی لار پرېږدئ نو تاسو به نېکمرغه ژوند ولرئ

او د عقل په لار به روان شئ.

⑦ څوک چې ملنډې وهونکی اصلاح کوي نو ځان شرموي

او څوک چې بدکار رتې نو ځان ته زیان رسوي.

⑧ د ملنډې وهونکی رتېنه مه کوه هسې نه چې ستا نه کرکه وکړي

د حکمت د خاوند رتېنه کوه نو ستا سره به مینه وکړي.

⑨ د حکمت خاوند ته لارښوونه وکړه

نو نور به هم خپل حکمت ډېر کړي

نېک سړي ته تعليم ورکړه

چې خپله پوهه نوره هم زياته کړي.

١٠ له څښتن څخه وېره د حکمت شروع ده

او عقل د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم دی.

١١ ځکه زما په مرسته به ستا د ژوند ورځې ډېرې شي

او ستا د عمر کلونه به نور هم زيات شي.

١٢ که د حکمت خاوند يې نو دا به دې په گټه وي

او که ته ملنډې وھونکې يې نو يوازې زيان به زغمې.»

د کم عقلتوب بلنه

١٣ کم عقلتوب د يوې بې حيا ښځې په څېر دی

چې ډېره ساده او په هېڅ نه پوهېږي.

١٤ هغه د خپل کور د دروازې تر څنګ ناسته ده

او بيا د ښار په لوړو ځايونو کې په تخت کښېښي.

١٥ څوک چې په خپله لار سم ځي

نو هغوی ته نارې وھي:

١٦ «هرڅوک چې ساده وي، دلته دې راشي!»

او بيا ناپوهه انسان ته وايي:

«د غلا اوبه خوږې وي (۱۷)»

او په پټه تر لاسه شوې ډوډۍ خوندوره وي.»

هغوی نه پوهيږي چې د هغې په کور کې ټول وژل شوي دي (۱۸)

او مېلمانه يې د قبر په ژوره کنده کې پراته دي.

د سليمان پورې ترلي متلونه

۱۰ دا د سليمان متلونه دي. (۱۹)

رښتيني شتمني او د حقيقت خبرې

هونبنيار زوی خپل پلار خوشحالوي

خو کم عقل زوی خپله مور په غم اخته کوي.

هغه دولت چې د ناروا لارې تر لاسه کيږي گټه نه لري (۲۰)

خو صداقت انسان له مرگ نه ژغوري.

څښتن نېک انسان لوږې ته نه پرېږدي (۲۱)

خو د بدکارانو غوښتنې شنډوي.

بېکاره لاسونه انسان خواروي (۲۲)

خو زحمت كښه لاسونه انسان شتمن كوي.

٥ هونبیار زوی په اوږي کې خپل فصل راټولوي

خو د لو په وخت کې ویده شوی زوی شرم راوړي.

٦ برکت د نېک سړي د سر تاج دی

خو د بدکارانو ظلم د هغوی په خوله پرده اچوي.

٧ د نېک سړي یادول د برکت سبب کېږي

خو د بدکارانو د نوم نه زړه بدېږي.

٨ د حکمت خاوند حکمونه مني

خو د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

٩ خوک چې خپل ژوند په صداقت تېروي پاڼه گرځي

خو د کړو لارو خاوند به رسوا شي.

١٠ خوک چې سترگې وهي دردونه جوړوي

او د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

١١ د نېک انسان خوله د ژوند سرچینه ده

خو د بدکارانو خوله په ظلم پرده اچوي.

١٢ کرکه جگړو ته لمن وهي

خو مینه په ټولو گناهونو پرده اچوي.

١٣ حکمت د عقلمن په خبرو کې موندل کېږي

خو د ناپوه د ملا دپاره لښته ده.

١٤ د حکمت خاوندان خپل علم ذخیره کوي

خو د جاهلانو د خولې خبرې بربادي راوړي.

١٥ د شتمن مال دولت د هغه دپاره کلا ده

خو غریبي د غریبانو دپاره بلا ده.

١٦ د نېک انسان انعام ژوندون دی

خو د بدکاره انسان گټه گناه ده.

د نېکانو او د بدکارانو عملونه او راتلونکی

١٧ نصیحت منونکی نور خلک د ژوندون په لار روانوي

خو اصلاح نه منونکی نور خلک بې لارې کوي.

١٨ خوک چې په دروغو خپله کرکه پتوي

او په نورو تور لگوي، هغه کم عقل دی.

١٩ ډېرې خبرې کول د گناه سبب گرځي

خو خوک چې ژبه په خپل واک کې ساتي هونبیار دی.

٢٠) د نېک سړي د خولې خبرې سوچه سپين زر دي

خو د بدکارانو د زړه خيالونه ارزښت نه لري.

٢١) د نېک سړي د خولې خبرې خلک مروي

خو د جاهلانو ناپوهي هغوی مړه کوي.

٢٢) د څښتن برکت انسان شتمن کوي

خو زحمتونه هېڅ شی نه شي زیاتولی.

٢٣) کم عقل د خپل بد عمل نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند له حکمت نه خوند اخلي.

٢٤) له هغې بلا نه چې بدکاره وپریږي هغه پرې نازلېږي

خو نېکان چې څه شی غواړي هغه ورته ورکول کېږي.

٢٥) کله چې سخت توفان راشي نو بدکاره انسان به تباه شي

خو د نېک انسان بنیاد به تل ټینګ وي.

٢٦) لټ انسان د کار ورکونکو دپاره داسې دی

لکه سرکه چې غاښونه برېښوي او لوګی سترګې سوځوي.

٢٧) له څښتن څخه وېره عمر اوږدوي

خو د بدکارانو عمر به لنډ وي.

د نېکانو ارمانونه چې پوره کېږي نو خوشحالیږي (۲۸)

خو د بدکارانو امیدونه تباہ کېږي.

د خښتن لار د پاک زړه د خاوند دپاره کلا ده (۲۹)

خو د شر اچوونکو دپاره بلا ده.

د نېک انسان بنیاد به هېڅکله ونه لږزیږي (۳۰)

خو بدکاران به د ځمکې په سر پاتې نه شي.

د نېک انسان خوله د حکمت خبرې کوي (۳۱)

خو کږه ژبه به پرې کړل شي.

د نېک انسان د خولې خبرې خوږې وي (۳۲)

خو د بدکارانو د خولې خبرې کږې وږې وي.

۱۱ خښتن د تلې له غلط استعمال نه کرکه کوي (۱)

خو په پوره کاني تول تل خوښوي.

کله چې غرور راشي نو رسوايي هم راځي (۲)

خو د عاجزی سره حکمت راځي.

د صادقانو پاک زړه د هغوی لارښوونه کوي (۳)

خو د خاينانو گمراهي هغوی تباہ کوي.

④ د عدالت په ورځ دولت گټه نه لري

خو صداقت انسان له مرگ نه ژغوري.

⑤ د پاک انسان صداقت د هغه لار سموي

خو د بدکاره انسان بدي هغه راغورځوي.

⑥ د رښتینو خلکو صداقت هغوی ژغوري

خو د خاينانو غوښتنې هغوی په دام کې نښلوي.

⑦ کله چې يو بدکاره مري امید يې تباہ کيږي

نو زر او زور او ټول ارمانونه يې هم تباہ کيږي.

⑧ نېک انسان له سختی نه ژغورل کيږي

او په ځای يې بدکاره انسان د تکلیف په لور روانيږي.

⑨ بې ايمانه انسان په خپلو خبرو نور تباہ کوي

خو نېکان د خپل علم له امله ژغورل کيږي.

⑩ نېکان چې بريالي کيږي ټول ښار پرې خوشحاليږي

او بدکاران چې تباہ کيږي د خوشحالی چيغې وهل کيږي.

⑪ ښار د رښتینو خلکو په برکت ودانيږي

خو د بدکارانو د خولې په خبرو وړانځپي.

۱۲) شوک چې بل ته په سپکه سترگه گوري ناپوهه دی

خو د پوهې خاوند خپله خوله پټه ساتي.

۱۳) غیبت کوونکی د نورو راز ښکاره کوي

خو باوري انسان د بل په راز پرده اچوي.

۱۴) کله چې ښې مشورې نه وي نو ولس له پښو غورځيږي

خو که مشوره ورکوونکي پېر وي د برياليتوب سبب گرځي.

۱۵) په قرض کې د بل چا ضمانت کوونکي به زیان ومومي

خو په قرض کې له لاس ورکولو نه ډډه کوونکی به ډاډه وي.

۱۶) مهربانه ښځه تل عزت گټي

خو ظالمان یوازې دولت گټي.

۱۷) مهربان انسان ځان ته گټه رسوي

خو بې رحمه انسان ځان ته زیان رسوي.

۱۸) د بدکاره سړي گټه بې برکته ده

خو د نېکۍ کرونکی حقيقي حاصل رېږي.

۱۹) شوک چې په صداقت ولاړ وي نېکمرغه ژوند لري

شرارت پېښوونکي په خپل مرگ پسې گرځي.

②٠ څښتن د کړو لارو له خاوندانو نه کرکه کوي

خو د پاک زړه خاوندان خوښوي.

②١ باور ولره چې بدکاران به بې سزا پاتې نه شي

خو د نېکانو اولادونه به خلاصون ومومي.

②٢ د بې تمیزه او بې حیا ښځې ښکلا داسې ده

لکه د خوگ په پوزه کې چې د سرو زرو پېزوان وي.

②٣ د نېکانو هیلې په برکت تماميږي

خو د بدکارانو امیدونه د غضب سبب گرځي.

②٤ څوک چې سخاوت کوي نور به هم شتمن شي

خو څوک چې سختي کوي نور به هم نېستمې شي.

②٥ یو سخي سړی به تل آباد شي

څوک چې د نورو تنده ماتوي خپله تنده به یې هم ماته شي.

②٦ د گرانې په مقصد غله ساتونکي باندې لعنت ویل کیږي

خو په خرڅوونکي باندې تل برکت ویل کیږي.

②٧ څوک چې د ښو په لټه کې وي

نو د نورو په رضا پسې گرځي

خو څوک چې په شرارت پسې گرځي

نو له مصيبت سره مخامخ کيږي.

②٨ څوک چې په خپلې شتمنۍ تکیه کوي نو راغورځيږي

خو نېکان د شنو پاڼو په شان تازه کيږي.

②٩ خپلې کورنۍ ته مصيبت رسوونکې په باد پسې منډې وهي

او جاهل سړی تل د حکمت د خاوند غلام وي.

③٠ د نېک انسان د کار ثمره د ژوندانه ونه ده

او د حکمت خاوند د خلکو زړونه لاسته راوړي.

③١ که نېکانو ته په دې دنیا کې انعام ورکول کيږي

نو د بدکارانو او گناهکارانو به څه حال وي؟

خبرې او عملونه

①٢ څوک چې نصیحت مني نو د علم سره مینه لري

خو څوک چې له اصلاح نه کرکه کوي بې عقلم دی.

①٣ بڼه انسان د څښتن رضا او خوشحالي حاصلوي

خو هغه انسان ته سزا ورکوي چې بدې نقشي جوړوي.

③ هېڅوک د بدۍ له امله ټينگ نه پاتې کېږي

خو د نېکانو ريښه هېڅکله له بېخه نه ويستل کېږي.

④ يوه مېړنۍ او پتمنه ښځه

د خپل مېړه د سر تاج ده

خو هغه ښځه چې د خپل مېړه د شرم سبب گرځي

د هډوکو د سرطان په شان ده.

⑤ د نېکانو ارادې په انصاف سره جوړېږي

خو د بدکارانو بدې مشورې انسان غولوي.

⑥ د بدکارانو ژبه وينو تويولو ته تل په کمين کې ده

خو د صادقانو ژبه د خلکو ژوند ژغوري.

⑦ بدکاران مړه کېږي او له منځه ځي

خو د نېکانو د کور بنياد به ټينگ ولاړ وي.

⑧ د انسان ستاينه د هغه د هوښيارۍ له مخې کېږي

خو د غلط فکر خاوند ته په سپکه سترگه کتل کېږي.

⑨ ښه ده چې انسان عاجز وي او نوکر ولري

له هغه چا نه چې ځان لوړ گڼي او ډوډۍ نه لري.

١٠) نېک انسان په خپلو حیواناتو باندې هم پام کوي

خو د بدکارانو رحم هم له ظلم نه ډک وي.

١١) څوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي په گېډه به مور شي

خو څوک چې د ورځې خوبونه کوي نو ناپوهه دی.

١٢) بدکاران له شر اچوونکو نه د لوټ شوي مال تمه کوي

خو د نېکانو رینبې تل تازه او حاصل ورکوي.

١٣) بدکاره سړی د خپلو بدو خبرو په دام کې نیول کیږي

خو نېک انسان له سختۍ نه ژغورل کیږي.

١٤) انسان د خپلې خولې په هوښیارو خبرو مریږي

او د خپلو لاسونو د کار ثمره ورکول کیږي.

١٥) جاهل سړي ته خپلې لارې چارې سمې ښکاري

خو د حکمت خاوند د نورو لارښوونې ته غوږ نیسي.

١٦) جاهل سړی خپل قهر زر ښکاره کوي

خو ځیرک انسان په خپله بې عزتۍ پرده اچوي.

١٧) رښتینی انسان په صداقت شهادت ورکوي

خو دروغجن شاهد د ټگي خبرې کوي.

١٨ د بې پروايي خبرې د تورې په شېر غوڅول کوي

خو د حکمت د خاوندانو ژبه زخمونو ته شفا ورکوي.

١٩ رښتيني خبرې تل ټينگې پاتې کيږي

خو د دروغو مزل لنډ وي.

٢٠ څوک چې بدې نقشي جوړوي په زړونو کې بې ټگي وي

خو د سولې او سلامتې غوښتونکي به خوشحاله وي.

٢١ نېک انسان ته هېڅکله زيان نه رسيږي

خو بدکاران به تل له مصيبت سره مخامخ وي.

٢٢ څښتن له دروغ ويلو نه کرکه کوي

خو له رښتینو خلکو خوشحاله وي.

٢٣ ځيرک انسان خپله پوهه پټه ساتي

خو کم عقل خلک خپل جهالت ښکاره کوي.

٢٤ زحمت انسان لوړ مقام ته رسوي

خو لټي د انسان نه غلام جوړوي.

٢٥ اندېښمن زړه انسان په غم ککړوي

خو د زړه بڼې خبرې انسان خوشحاليوي.

٢٤ نېک سړی د خپل ملگري په پېژندلو کې احتیاط کوي

خو د بدکارانو کره وړه هغوی بې لارې کوي.

٢٧ لټ انسان حتی خپل ښکار هم نه شي پخولی

خو خواریکښ انسان خپل حاصلات زیاتوي.

٢٨ د صداقت په لاره کې ژوندون دی

او په سمه لاره کې هېڅکله مرگ نشته.

ژوند او تعلیم

١٣ د حکمت خاوند د خپل پلار نصیحت قبلوي

خو ملنډې وهونکی خپله ملامتیا نه مني.

٢٧ د ښه سړي د خولې له هونښیارو خبرو ښه خوند اخیستل کیږي

خو د خاینانو زړونه د ظلم تری دي.

٢٣ څوک چې ژبه په واک کې ساتي نو خپل ځان ساتي

خو څوک چې بېځایه خبرې کوي نو خپل ځان تباه کوي.

٢٤ لټ انسان چې هرڅه غواړي ورته نه رسیږي

خو د خواریکښ انسان غوښتنې تل پوره کيږي.

⑤ نېک انسان له دروغو نه کرکه کوي

خو بدکاره انسان شرم او رسوايي راوړي.

⑥ صداقت د پاک انسان لارې ټينگې ساتي

خو گناه بدکاره انسان له منځه وړي.

⑦ يو انسان خپل ځان شتمن بنايي خو هېڅ نه لري

بل انسان خپل ځان غريب بنايي خو هرڅه لري.

⑧ د يو انسان شتمني د هغه د ژوند كفاره ورکولای شي

خو غريب انسان ته هېڅ گواښ نشته.

⑨ د نېکانو ژوند د لمر د رڼا په څېر ځليږي

خو د بدکارانو ډېوه منځ په مړه کېدو وي.

⑩ کبر او غرور حتمي جنجال پيدا کوي

حکمت له هغه چا سره وي څوک چې لارښوونه مني.

⑪ کوم مال دولت چې د باد په شان راځي نو د باد په شان فنا کيږي

خو کومه شتمني چې ورو ورو لاسته راځي نوره هم زياتيږي.

⑫ کومه هيله چې نه پوره کيږي نو زړه ورسره ماتيږي

خو کومه غوښتنه چې پوره کېږي د ژوندانه ونه ترې جوړېږي.

۱۳) شوک چې کلام سپک گڼي د تاوان سره مخامخ کېږي

خو شوک چې حکمونو ته په درنه سترگه گوري انعام مومي.

۱۴) د حکمت د خاوند تعليم د ژوند سرچينه ده

چې انسان د مرگ له دامونو څخه ژغوري.

۱۵) پوهه او هوښياري انسان ته عزت ورکوي

خو د خيانت کوونکو لارې د کنډو کېږو په څېر سختې دي.

۱۶) ځيرک انسان د خپلې پوهې په وسيله کار کوي

خو کم عقل سړی خپل جهالت ښکاره کوي.

۱۷) بدکاره استازي د مصيبت سره مخامخ کېږي

خو وفادار پيغام راوړونکی د شفا سبب گرځي.

۱۸) شوک چې نصيحت له پامه غورځوي هغه به غريب او شرمنده شي

خو شوک چې ملامتيا مني هغه به عزتمن شي.

۱۹) کومه غوښتنه چې پوره کېږي نو روح خوشحاليږي

خو کم عقلان د شرارت له لاس اخيستلو نه کرکه کوي.

۲۰) د حکمت له خاوندانو سره مل شه نو حکيم به شي

خو د کم عقلانو ملگرتیا سړي ته زیان رسوي.

٢١) بدي په گناهکارانو پسې گرځي

خو نېکمرغي د نېکانو په برخه وي.

٢٢) ښه انسان خپلو لمسیانو ته میراث پرېږدي

خو د گناهکارانو شتمني نېک انسان ته پاتې کیږي.

٢٣) که د خوارانو خواړه ځمکه ډېر خواړه ورکوي

خو بې انصافه خلک دا هرڅه هم جارو کوي.

٢٤) څوک چې له خپل زوی نه د ادب لښته لېرې ساتي

نو له هغه نه کرکه کوي

خو څوک چې په سختی د هغه د اصلاح دپاره لار لټوي

نو ورسره مینه کوي.

٢٥) نېک انسان په مړه گېډه ډوډی خوري

خو د بدکارانو نس به تل وږی وي.

په حکمت ژوند کول

١٤) هونبیاره ښځه خپل کور ودانوي

خو جاهله بنځه خپل کور په خپل لاس وړانوي.

② خوک چې له خښتن څخه وپریږي هغه په سمه لار ځي

خو خوک چې په غلطو لارو روان وي خښتن سپکوي.

③ د جاهل له کبرجنې ژبې نه د سزا شنه لښته جوړیږي

خو د هونبیارانو د خولې خبرې له هغوی ساتنه کوي.

④ چیرته چې څاروي نه وي هلته اخور خالي وي

خو د غویي په زور ډېر حاصل لاسته راځي.

⑤ رښتینی شاهد هېڅکله دروغ نه وايي

خو دروغجن شاهد تل دروغ بادوي.

⑥ ملنډې وهورنکی حکمت لټوي خو هېڅ نه مومي

خو د عقل خاوند علم په اسانۍ لاسته راوړي.

⑦ له کم عقل نه لېرې لار شه

ځکه چې له خولې نه به یې علم حاصل نه کړي.

⑧ ځیرک انسان په خپل حکمت خپله لار پېژني

خو د کم عقلاوو جهالت د گمراهۍ سبب ګرځي.

⑨ جاهل د گناه د تاوان په نذرانه پورې خاندي

خو صادقان د خښتن رضا او خوشحالي غواړي.

۱۰) يوازې د انسان زړه په خپل خفگان ښه پوهيږي

او هېڅوک د هغه په خوشحالي کې برخه نه شي اخيستلی.

۱۱) د بدکارانو کور به وران شي

خو د صادقانو خېمه به ودانه شي.

۱۲) د يو انسان په نظر يوه لار سمه ښکاري

خو په اخر کې هغه په مرگ پای ته رسيږي.

۱۳) حتی په خدا کې زړه هم خفه کيږي

او د خوشحالي په اخر کې خفگان پاتې کيږي.

۱۴) له سمې لارې نه مخ اړوونکی به د خپل کار حاصل وگوري

خو ښک انسان به د خپل عمل په مېوه نور هم موږ شي.

۱۵) ساده سپری په هرڅه باندې باور کوي

خو ځيرک انسان د هر قدم په اخيستلو کې فکر کوي.

۱۶) د حکمت خاوند په احتياط له بدو نه خپل ځان ساتي

خو کم عقل انسان په ځان ډاډمن او د هېڅ شی پروا نه لري.

۱۷) غوسه ناک خلک د جهالت کارونه کوي

او له مکرجن انسان نه خلک کرکه کوي.

١٨ جهالت د ساده خلکو په نصیب وي

خو د څیرکه خلکو په سر به د علم تاج وي.

١٩ بدکاران به د ښو خلکو په مخکې سر ټیټې شي

او شر اچوونکي به د ښکانونو په دروازو کې په گوندو شي.

٢٠ د مسکین انسان نه خپل گاونډي هم کرکه کوي

خو شتمن انسان ډېر دوستان لري.

٢١ څوک چې خپل گاونډي سپک گڼي نو گناه کوي

او بختور دی هغه څوک چې په عاجزانو رحم کوي.

٢٢ څوک چې بدې ارادې لري بې لارې کېږي

خو څوک چې ښکې ارادې لري نو مینه او وفا یې په برخه کېږي.

٢٣ ټول سخت کارونه د آبادی سبب گرځي

خو تشې خبرې حتمي نېستي راولي.

٢٤ د هوښیارانو دولت د هغوی د سر تاج دی

خو د کم عقلانو ناپوهي د هغوی جهالت دی.

٢٥ رښتینی شاهد د خلکو ژوند ژغوري

خو د دروغجن له خولې نه د ټگۍ خبرې راوځي.

٢٤ له خښتن څخه وېره د انسان دپاره د امن ټينگه کلا ده

او د هغه د اولادونو دپاره کلکه پناه گاه ده.

٢٧ له خښتن څخه وېره د ژوند سرچينه ده

چې انسان د مرگ له دامونو څخه ژغوري.

٢٨ د پاچا شان او شوکت په ډېرو خلکو جوړ وي

خو بې ولسه مشر له تباهي سره مخامخ کېږي.

٢٩ څوک چې زر نه په قهرېږي د ډېرې پوهې خاوند وي

خو غوسه ناک سپری خپل جهالت ښکاره کوي.

٣٠ ارام فکر بدن ته روغتيا ورکوي

خو کينه هډوکي وراسته کوي.

٣١ څوک چې په غريبانو ظلم کوي نو د هغوی د خالق سپکاوی کوي

خو څوک چې په مظلومانو رحم کوي نو د خالق درناوی کوي.

٣٢ بدکاره انسان په خپلو عملونو ځان تباه کوي

خو نېک انسان د مرگ په خوله کې هم پناه اخلي.

نېکي او نرمه ژبه

حکمت د عقلمن انسان په زړه کې تلپاتې وي (۳۲)

او د کم عقلا نو په منځ کې هم خپل ځان خرگندوي.

په صداقت سره یو قوم سرلوړی کېږي (۳۳)

خو گناه د هغوی د رسوایی سبب گرځي.

پاچا د هونبیار خدمتگار څخه خوشحالیږي (۳۴)

خو څوک چې د شرم کارونه کوي د هغه د قهر سبب کېږي.

۱۵ (۱) نرم ځواب د غوسې اور سپروي

خو سخته خبره سمدلاسه د قهر لمبې پورته کوي.

د هونبیارانو ژبه علم ته بنایست ورکوي (۲)

خو د کم عقلا نو له خولې نه جهالت تویېږي.

هرځای د څښتن تر نظر لاندې دی (۳)

او په ښو او بدو باندې ټینګ پام ساتي.

نرمه ژبه د ژوندانه د ونې په څېر ده (۴)

خو سخته ژبه زړه ماتوي.

د نصیحت خزانې

٥) جاهل انسان د خپل پلار نصیحت سپک گڼي

خو څیرک سړی تل ملامتیا مني.

٦) د نېک سړي په کور کې لویه خزانه وي

خو د بدکاره شتمني د تکلیف سبب گرځي.

٧) علم د هونبیارانو په خوله خپرېږي

خو د کم عقلانو په زړونو کې رښتینولي نه وي.

٨) څښتن د بدکارانو له قربانی نه کرکه کوي

خو د صادقانو په دعا خوشحالیږي.

٩) څښتن د بدکارانو له چلند نه کرکه کوي

خو څوک چې په صداقت پسې روان وي ورسره مینه کوي.

١٠) د سمې لار نه مخ اړوونکی به له سختې سزا سره مخامخ شي

او څوک چې له ملامتیا او رتڼې نه کرکه کوي نو هغه به مړ شي.

١١) څښتن ته قبر او د تباهی کنده دواړه ښکاري

نو د انسانانو زړونه به ورته څومره ښکاره وي؟

١٢) ملنډې وهونکی اصلاح نه خوښوي

او د هونبیارانو له مشورې نه ځان لېرې ساتي.

⑬ خوشحاله زړه مخ نوراني کوي

خو پرېشانه زړه روح ماتوي.

⑭ عقلمن انسان د علم تېری وي

خو کم عقل د جهالت وړی وي.

⑮ د مظلومانو د ژوند ټولې ورځې سختې وي

خو خوشحاله زړه هر وخت له ژوند نه خوند اخلي.

⑯ د خښتن له وېرې سره لږه شتمني بڼه ده

له هغو ډېرو خزانو نه چې ورسره وېره او اندېښنه وي.

⑰ له مینې سره سابه او سوکړک خوړل بڼه دي

د هغې غوړې غوښې نه چې ورسره کرکه وي.

⑱ غوسه ناک سړی جنجال جوړوي

خو څوک چې زر نه په قهرېرې شخړې سپروي.

⑲ د لټ سړي په لار کې د اغزو ډک انگرې وي

خو د صادقانو لاره د پوخ سرک په شان هواره وي.

د نېکۍ او بدۍ نتيجه

٢٠ هونبنيار زوی خپل پلار خوشحالوي

خو کم عقل سړی د خپلې مور سپکاوی کوي.

٢١ ناپوهه انسان له جهالت نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند په سمه لار روان وي.

٢٢ له مشورې پرته ټولې نقشې شنډيږي

خو له ډېرو مشوره ورکونکو سره بريالې کيږي.

٢٣ انسان په مناسب ځواب ورکولو خوشحاليږي

نو په مناسب وخت کې سمه خبره کول خومره ښه وي.

٢٤ د هونبنيارانو لار انسان تلپاتې ژوند ته بيايي

او هغه د قبر په لور د لاندې تگ نه ساتي.

٢٥ څښتن د کبرجنو کور ورانوي

خو د کونډې د جايداد پوله ټينگه ساتي.

٢٦ څښتن د بدکارانو له فکرونو نه کرکه کوي

خو مهربانې خبرې پاکې گڼي.

٢٧ څوک چې په ناروا گټې پسې گرځي

خپلې کورنۍ ته مصیبت رسوي

خو څوک چې له رشوت نه کرکه کوي

هغوی به ژوندي پاتې شي.

نېک سړی له ځواب ورکولو نه مخکې فکر کوي (۲۸)

خو د بدکارانو له خولې نه بدې خبرې راوځي.

څښتن له بدکارانو نه لېرې دی (۲۹)

خو د نېکانو دعاگانې تل اوري.

انسانې کارونه او د څښتن مقصد

په ورین تندي کتل زړه ته خوشحالي ورکوي (۳۰)

او د ښې خبرې اورېدل بدن تازه کوي.

څوک چې جوړوونکې نیوکې ته غوږ نیسي (۳۱)

نو د هونبیارانو په ډله کې شمېرل کیږي.

څوک چې له نصیحت نه ډډه کوي خپل ځان سپکوي (۳۲)

خو څوک چې ملامتیا مني نو عقل او پوهه حاصلوي.

له څښتن څخه وېره انسان ته د حکمت ډک نصیحت دی (۳۳)

او عاجزي د سرلوړۍ سبب ده.

۱۶ (۱) انسان په خپل زړه کې ډېرې نقشې جوړوي

خو وروستی خبره د څښتن په لاس کې ده.

(۲) د انسان په نظر خپلې ټولې لارې پاکې ښکاري

خو څښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

(۳) خپل ټول کارونه څښتن ته وسپاره

نو ستا نقشې به بريالې شي.

(۴) څښتن هرڅه د خپل مقصد دپاره پیدا کړي دي

او حتی بدکاران یې د تباهی د ورځې دپاره پیدا کړي دي.

(۵) څښتن له ټولو کبرجنو خلکو نه کرکه کوي

او باور ولره چې بې سزا به پاتې نه شي.

(۶) د مینې او وفادارۍ له امله گناه بخښل کیږي

د څښتن له وېرې انسان له بدۍ او بلاگانو ساتل کیږي.

(۷) کله چې څښتن د انسان له کړو نه راضي وي

نو دښمنان یې هم له هغه سره په امن کې وي.

(۸) په صداقت سره لږه گټه ښه وي

له هغې ډېرې گټې نه چې په بې انصافی سره وي.

٩ انسان په زړه کې ځان ته د تگ لارې جوړوي

خو څښتن د هغه د قدمونو لارښوونه کوي.

١٠ د پاچا خبرې د وحې په څېر دي

او په قضاوت کې هېڅ بې انصافي نه کوي.

١١ سمه تله او تول د څښتن د قضاوت نښه ده

او د وزن کولو دپاره يې تول کاني جوړ کړي دي.

١٢ پاچاهان د بدو کارونو نه کرکه کوي

ځکه د پاچاهۍ تخت يې د عدالت په بنياد ولاړ دی.

١٣ پاچاهان په رښتینو خبرو خوشحاليږي

او له هغه چا سره مينه کوي چې رښتيا وايي.

١٤ د پاچا غوسه د مرگ پيغام دی

خو د حکمت خاوند د هغه قهر سړوي.

١٥ د پاچا په ورين تندي کې د ژوندون زېری وي

او رحم يې د پسرلي د ورېځې په څېر باران وروي.

د گټورو او بدو خبرو په هکله

١٦ د حکمت حاصلول له سرو زرو نه څو چنده بهتر دي

او عقل لاسته راوړل له سپينو زرو نه غوره دي.

۱۷ د صادقانو سمه لار انسان د بدۍ او بلا نه ساتي

څوک چې خپلې لارې ته پام کوي نو خپل ځان ساتي.

۱۸ مغرور تباه کيږي

کبرجن راغورځيږي.

۱۹ ښه ده چې انسان عاجز وي او د غريبانو سره اړيکې ولري

له دې نه چې د مغرورانو سره په غنيمت کې شريک شي.

۲۰ بريالی دی هغه څوک چې کلام اوري

او بختور دی هغه چې په څښتن باور کوي.

۲۱ د حکمت خاوند له خپل عقل څخه پېژندل کيږي

او خوږه ژبه په زده کړه کې ډېره قناعت بخښونکې وي.

۲۲ څوک چې هوښياري لري هغه يې د ژوند سرچينه ده

خو جهالت د جاهلانو دپاره د سزا لښته ده.

۲۳ د حکمت د خاوند زړه د هغه ژبه هوښياري

چې هرې خبرې ته يې په قناعت ورکولو کې گټه رسوي.

۲۴ مهربانې خبرې د شاتو د مچيو د ډک چک په شان دي

چې د روح دپاره خواږه او د بدن دپاره شفا ده.

٢٥ د يو انسان په نظر يوه لار سمه ښکاري

خو په اخر کې هغه په مرگ پای ته رسېږي.

٢٦ د يو مزدور لوربه هغه سخت کار ته مجبوروي

او وږې گېډه سرې نور ډېر کار ته هڅوي.

٢٧ بېکاره انسان بدې نقشې جوړوي

او خبرې يې د اور په شان سوځول کوي.

٢٨ بې لارې سرې شخړو ته لمن وهي

او غيبت کوونکي نژدې دوستان جدا کوي.

٢٩ ظالم خپل ملگري بې لارې کوي

او بدې لارې ته يې هڅوي.

٣٠ څوک چې سترگې او وروځې وهي بدې نقشې جوړوي

او د شونډو په چيچلو نورو ته تاوان رسوي.

په صداقت سره د مشرې تاج گټل

٣١ سپين ويښته د عزت تاج دی

چې د صداقت له لارې تر لاسه کېږي.

٣٢ څوک چې زر نه په قهر پري له يو قوي جنگيالي نه ښه دی

د خپلې غوسې سپروونکی د يو ښار له فتح کوونکي نه بهتر دی.

٣٣ انسان خو ښه میدان ته اچوي

خو وروستی پرېکړه د څښتن په لاس کې ده.

١٧ ١٦ په سکون سره د سپورې ډوډۍ خوړل ښه دي

د هغه کور نه چې په کې کبابونه د جنگونو سره وي.

٢١ هونښيار نوکر به د پلار په شرمېدلي زوی باندې حکم وکړي

او د کورنۍ د نورو غړو په شان به په ميراث کې برخه واخلي.

٢٢ سره او سپين زر په اور ازمایل کيږي

خو د انسان د زړه امتحان څښتن اخلي.

٢٣ بدکاره انسان د شرارت خبرو ته غوږ نيسي

او دروغجن انسان د تباهۍ خبرې اوري.

٢٤ څوک چې په خوارانو ملنډې وهي

نو د هغوی د خالق سپکاوی کوي

او څوک چې د بل په مصيبت خوشحاليږي

نو بې سزا به پاتې نه شي.

⑥ لمسيان د خپلو مشرانو د سر تاج وي

او ماشومان په خپل مور او پلار فخر کوي.

د کم عقلا نو په هکله

⑦ که د بې عقله سړي دپاره لويې خبرې بڼه کار نه وي

نو د يو مشر سړي دپاره به دروغجنه ژبه خومره نامناسبه وي.

⑧ رشوت د ورکوونکي په نظر د جادو په څېر دی

هغه چې هر کار کوي نو بريالی کېږي.

⑨ د مينې غوښتونکی د نورو په گناه پرده اچوي

او د يوې خبرې تکراروونکی نژدې دوستان بېلوي.

⑩ په عقلمن انسان يوځل سزا ډېر تاثیر کوي

خو کم عقل که سل لښتې ووهل شي بياهم اصلاح به نه شي.

⑪ بدکاره انسان يوازې د سرکښۍ په لټه کې وي

خو سخته سزا به ورته ورکړل شي.

⑫ د يوې ايرې سره چې بچي يې چا پټ کړي وي

مخامخ کېدل بڼه دي

نه د يو کم عقل سره

چې په خپل جهالت ټينگ ولاړ وي.

١٣) که شوک د نېکۍ په بدل کې بدې کوي

نو له کور نه به يې هېڅکله بدې لېرې نه شي.

١٤) د دعويې شروع د اوبو د بند د سوري په شان ده

نو د شخړو د شروع نه مخکې بحث بند کړه.

١٥) مجرم پرېښودل او د بې گناه محکومول

د دواړو نه څښتن کرکه کوي.

١٦) کم عقل انسان حکمت په پيسو نه شي اخيستلی

ځکه چې هغه د پوهې د تر لاسه کولو دپاره هېڅ نيت نه لري.

١٧) يو ملگری هر وخت مينه کوي

او ورور د سختې ورځې دپاره پيدا شوی دی.

١٨) بې عقله سړی د بل چا په قرض کې لاس ورکوي

او ناپوهه انسان د بل چا ضمانت په غاړه اخلي.

١٩) جگره خوښوونکی گناه خوښوي

او په لوړو دېوالونو تکیه کوونکی ځان تباہ کوي.

٢٠ دروغجن انسان خير او برکت نه مومي

او د کبرې ژبې خاوند په بدی او بلا اخته کېږي.

٢١ شوک چې کم عقل زوی زېږوي خپل غم زیاتوي

او د بې عقله زوی پلار خوشحاله نه وي.

٢٢ خوشحاله زړه شفا ورکوونکې دوا ده

خو خفه روح د انسان هډوکي وچوي.

٢٣ بدکاره انسان په پټه رشوت اخلي

او انصاف تر پښو لاندې کوي.

٢٤ د عقل خاوند حکمت ته تل سترگې په لار وي

خو د کم عقل نظر د ځمکې هرې خواته وي.

٢٥ کم عقل زوی د پلار غم زیاتوي

او د مور دپاره دردونه پیدا کوي.

٢٦ که یو بې گناه انسان ته سزا ورکول ښه کار نه وي

نو رښتیني عزتمن خلک په لښته وهل هم مناسب نه دي.

٢٧ د علم خاوند خپله ژبه په خپل واک کې ساتي

او پوه سړی د آرام روح خاوند وي.

٢٨ ځه حتی جاهل هم چوپ پاتې شي نو د حکمت خاوند شمېرل کيږي

او هغه جاهل چې خوله پټه ساتي نو د عقل خاوند گڼل کيږي.

د حکمت د خاوند او د کم عقل خبرې

١٨ ځان غوښتونکی انسان د خلکو نه ځان لېرې ساتي

او تل د حکمت مخالفت کوي.

٢١ کم عقل سړی د پوهې سره مینه نه لري

او یوازې د خپل نظر په څرگندولو خوشحالیږي.

٢٣ کله چې شرارت راشي نو رسوایي هم راځي

او شرم او سپکاوی هم ورسره ملگري وي.

٢٤ د انسان د خولې خبرې د ژورې شاه اوبه دي

د حکمت چینه د تنگې درې روان خوږ دی.

٢٥ دا ښه کار نه دی چې د مجرم طرفداري دې وشي

او یا د بې گناه حق تر پښو لاندې شي.

٢٦ د کم عقل خبرې جنجالونه جوړوي

او خوله یې وهلو ته بلنه ورکوي.

۷ د کم عقل انسان خپله ژبه بلا ده

او شونډې يې د ځان دپاره دام دي.

۸ د غيبت کوونکي خبرې د خوندور خوراک په شان دي

چې د انسان له ستوني تېرېږي او د گېډې تل ته بنکته کېږي.

۹ څوک چې په خپل کار کې لټي کوي

نو د وړانکارو سره ورورولي کوي.

۱۰ د خښتن نوم ټينگ او قوي مورچل دی

چې نېک انسان هلته پناه اخلي او په امن کې وي.

۱۱ د شتمن مال دولت د هغه دپاره ټينگه کلا ده

او فکر کوي چې د هغه دپاره يو لوړ دېوال دی.

۱۲ کبر د تباهي سبب کېږي

او عاجزي د سرلوړی.

۱۳ څوک چې د خبرو د اورېدو نه مخکې ځواب ورکوي

نو دا د هغه دپاره جهالت او رسوايي راولي.

۱۴ د انسان روح ناروغي زغملي شي

خو خفه روح هېڅوک زغملي نه شي.

١٥ عقلمن انسان تل د علم حاصلولو په لټون کې وي

او د هونبنيار انسان غوږونه تل د علم زده کړې ته تيار وي.

١٦ تحفه ورکول د انسان دپاره لار خلاصوي

او د لويو خلکو سره پېژندگلوي پيدا کوي.

١٧ څوک چې په محکمه کې لومړی خبرې کوي بې گناه ښکاري

ترڅو بل څوک د هغه څېړنه ونه کړي.

١٨ د پچې په اچولو جگړې ختمېږي

او د مخالفينو ترمنځ پرېکړې کېږي.

١٩ د مرور وروړ پخلا کول د قوي ښار د فتح کولو نه سخت دي

او شخړې کول د کلا دروازو ته د اړمونو ايښودلو په څېر دي.

٢٠ هونبنيارې خبرې د ښې ډوډۍ په شان انسان مروي

او سمې خبرې د خلکو د رضایت سبب گرځي.

٢١ په مرگ او ژوند کې د ژبې اختيار شته

څوک چې ورسره مينه لري، د خپلو خبرو مېوه به وخوري.

شتمني او حکمت

٢٢ چا ته چې ښځه پيدا شي د نعمت خاوند شي

او د څښتن رضا او خوشحالي حاصله کړي.

٢٣ مسکين په عاجزی زاري کوي

خو شتمن سخت ځواب ورکوي.

٢٤ تش په نامه دوستان يو بل ته کنده کيندي

خو رښتيني ملگری د خپل ورور نه هم نژدې وي.

١٩ هغه غريب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه چا نه بڼه دی چې کم عقل او دروغجن وي.

٢٥ له علم پرته د خپلو غوښتنو ښکاره کول بڼه کار نه دی

ځکه څوک چې بېره کوي خپله لار خطا کوي.

٢٦ انسان په خپل جهالت ځان تباہ کوي

او بيا گناه او ملامتيا په څښتن اچوي.

٢٧ شتمن سړی ډېر دوستان پيدا کوي

خو غريبی له انسان نه خپل ورور هم جدا کوي.

٢٨ دروغجن شاهد به بې سزا پاتې نه شي

او څوک چې دروغ بادوي د سزا نه به خلاص نه شي.

⑥ ډېر خلک له مشرانو نه مرسته غواړي

او د تحفې ورکونکي سره هرڅوک دوستي کوي.

⑦ که د غريب سړي نه ټول خپلوان کرکه کوي

نو دوستان به څومره ترې ځان لېرې ساتي

او حتی د خبرو کولو کونښن يې هم ځای ته نه رسېږي.

⑧ څوک چې پوهه حاصلوي نو د خپل ځان سره مينه کوي

بريالی دی هغه څوک چې پوهې ته په درنه سترگه گوري.

⑨ دروغجن شاهد به بې سزا پاتې نه شي

او څوک چې دروغ بادوي هغه به تباه شي.

⑩ که د کم عقل سره د عيش او عشرت ژوند ښه نه ښکاري

نو په شهزادگانو به د غلام حکومت کول څومره نامناسبه وي.

⑪ هونښياري انسان له غوسې نه لېرې ساتي

او څوک چې د بل په گناه پرده اچوي سرلوړې به شي.

⑫ د پاچا قهر د غرمبېدونکي زمري په څېر دی

خو رحم يې د پرځې په شان په شنو وانښو ورېږي.

⑬ کم عقل زوی د خپل پلار دپاره لوی مصيبت دی

او د جگره مارې بڼې جنګ د تل خڅېدونکي چت په څېر دی.

۱۴ کور او مال د مور او پلار نه په میراث پاتې کېږي

خو هوښیاره بڼه د خښتن له خوا بڼه تحفه ده.

۱۵ لټي په انسان دروند خوب راولي

او ناراسته انسان وړی پاتې کېږي.

۱۶ څوک چې د خښتن په حکمونو عمل کوي نو خپل ځان ساتي

څوک چې د هغه لارو ته په سپکه سترګه ګوري نو مړ به شي.

۱۷ څوک چې په غریب رحم کوي لکه خښتن ته چې پور ورکوي

او خښتن به ورته د دې اجر ورکوي.

۱۸ په پوره امید خپل زوی ته نصیحت کوه

هسې نه چې په اخر کې یې ژوند تباہ شي.

۱۹ پرېږده چې غوسه ناک انسان د خپل قهر نتیجه وګوري.

که یوځل یې د سزا نه وژغورې نو بیا به یې تل ژغورې.

۲۰ لارښوونه قبوله کړه او نصیحت واوړه

نو په اخر کې به د حکمت خاوند شي.

۲۱ د انسان په زړه کې ډېرې نقشې وي

خو هغه څه کيږي چې د څښتن خوښه وي.

٢٢ مینه او وفا د انسان ښکلا ده

او یو غریب انسان د دروغجن نه غوره دی.

٢٣ له څښتن څخه وېره انسان ته ژوند وربخښي

او په مړه گډه شپه تېروي

او د هرې بلا نه یې خوندي ساتي.

اصلاح او سزا

٢٤ لټ انسان کاسې ته لاس غزولی شي

خو خپله مړی خولې ته وړلی نه شي.

٢٥ ملنډې وهونکي ته په لښته سزا ورکړه

چې د ساده سړي د عبرت سبب شي

او که د عقل خاوند اصلاح کړي

هغه به نور هم علم حاصل کړي.

٢٦ څوک چې په پلار لاس اوچتوي او مور له کوره شري

نو داسې زوی شرم او رسوايي راوړي.

٢٧ نو ای زما زویو! که ته نصیحت ته غور و نه نیسي

نو د علم د خبرو نه به بې لارې شي.

٢٨) بدکاره شاهد په انصاف پورې خدا کوي

او بدکاران د شرارت نه خوند اخلي.

٢٩) د ملنډو وهونکو دپاره سزا ده

او د کم عقلا نو د ملا دپاره لښته ده.

٢٠) ١) شراب خښل انسان مسخره کوي او نشه شور او شخړې پيدا کوي

نو هر شوک چې په دې اخته شي د حکمت خاوند به نه شي.

٢) د پاچا غوسه د غرمبېدونکي زمري په څېر وېره پيدا کوي

شوک چې هغه راپاروي نو خپل ځان تباه کوي.

٣) د جنگ نه ځان ويستل انسان ته عزت ورکوي

خو هر جاهل سړی زر جگړې جوړوي.

٤) لټ انسان د کښت په موسم کې قلبه نه کوي

او د لو په وخت کې چې هر شی لټوي هېڅ نه مومي.

٥) د انسان د زړه خيالونه د ژورې شاه د اوبو په شان دي

خو د پوهې خاوند هغه ترې نه بهر راوباسي.

⑥ ډېر خلک د وفاداری دعوه کوي

خو هېڅوک یو وفادار انسان پیدا کولای نه شي.

⑦ نېک انسان خپل ژوند په صداقت تېروي

او راتلونکی نسل به یې تل بختور وي.

⑧ کله چې یو پاچا د قضاوت په تخت کښېني

نو څه چې یې په نظر بد وي د بوسو په څېر یې بادوي.

⑨ څوک ویلی شي چې زما زړه پاک دی

او زه پاک او بې گناه يم؟

⑩ په ټکی سره اندازه کول او په غلطو کانو وزن کول

دواړه د څښتن د کرکې سبب گرځي.

⑪ حتی یو ماشوم هم په خپل سلوک سره ځان داسې ښايي

چې گوندې کارونه یې پاک او رښتیني دي.

د خبرو او سوداگرۍ په هکله

⑫ غوږونه چې اوري او سترگې چې گوري

دواړه څښتن جوړ کړي دي.

⑬ که د خوب سره مینه کوي خوار به شي

نو تل وینښ اوسه چې په گېډه مور شي.

۱۴) اخیستونکی تل دا شکایت کوي چې «دا ښه نه دی! دا ښه نه دی!»

خو کله یې چې واخلي نو بیا وايي: «ښه سودا مې وکړه!»

۱۵) سره زر او قیمتي غمي ډېر زیات پیدا کيږي

خو هغه شونډې چې د علم خبرې کوي نه مندونکې گانه ده.

۱۶) که څوک د یو پردي سړي ضمانت کوي

نو کالي دې ترې گرو واخلي

او بیا دې د پرديو په ضمانت کې

د ځان سره امانت وساتي.

۱۷) حرامه ډوډۍ خوږه وي

خو وروسته یې خوله د خاورو ډکيږي.

۱۸) خپلې نقشي تل په مشوره جوړوه

او له ښې مشورې پرته جنگ ته مه ځه.

۱۹) غیبت کوونکی د نورو راز ښکاره کوي

نو له بېځایه خبرلوخ انسان نه ځان لېرې ساته.

صبر او بدل اخیستل

٢٠) څوک چې په خپل مور او پلار لعنت وايي

نو د ژوند ډېره به يې په توره تياره کې مړه شي.

٢١) کوم ميراث چې زر تر لاسه کيږي

نو په اخر کې به د برکت وسيله نه وي.

٢٢) داسې مه وایه چې زه به د دې بديو بدل اخلم.

څښتن ته صبر وکړه چې ستا بدل واخلي.

٢٣) څښتن په غلطو کاپو وزن کولو نه کرکه کوي

نو د تلې غلط استعمال بد کار دی.

٢٤) د انسان د ژوند لاره څښتن ټاکلې ده

نو بيا څنگه څوک خپله لار پېژندلی شي؟

٢٥) څوک چې په بېره نذر مني او بيا فکر کوي

نو خپل ځان په دام کې نښلوي.

٢٦) هونبیار پاچا بدکاران د غنمو په شان غوښل کوي

او له ښو خلکو نه يې بېلوي لکه باد چې بوس بادوي.

٢٧) د څښتن خراغ د انسان د روح لټون کوي

چې د هغه د زړه ټول رازونه ښکاره کوي.

٢٨ مینه او وفا د یو پاچا کلکه ساتنه کوي

چې د مهربانی له امله به یې تخت تل ټینګ وي.

صداقت او عدالت

٢٩ د ځوانانو عزت د هغوی قوت او قدرت دی

او سپین ویښته د مشرانو شان او شوکت دی.

٣٠ د ادب لښته شرارت لېرې کوي

او د اصلاح زخمونه د انسان زړه دننه پاکوي.

٢١ د پاچا زړه د اوبو د ویالې په څېر د څښتن په لاس کې دی

کوم طرف ته چې یې خوښه وي هلته یې بیایي.

٣١ د انسان په نظر خپلې ټولې لارې سمې ښکاري

خو څښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

٣٢ څښتن د قربانی نه

عدالت او انصاف کول پېر خوښوي.

٣٣ د بدکارانو کبرجنې سترګې او مغروره زړونه

د خوارې ځمکې د حاصل په شان دي.

⑤ د خواریکښ انسان نقشي د آبادۍ سبب گرځي

خو ډېره بې صبري انسان ته نېستي راوړي.

⑥ په دروغجنه ژبه شتمني گټل داسې دي

لکه د مرگ په اخرنۍ سلگۍ پسې گرځېدل.

⑦ د بدکارانو ظلم به هغوی د تباهي په لور راکاږي

ځکه چې هغوی له هر ښه کار نه انکار کوي.

⑧ د گناهکار انسان لار کره وږه وي

خو د پاک سړي کارونه رښتيني وي.

⑨ د کوټې د سر د پاسه په يو کنج کې اوسېدل

د جگړه مارې ښځې سره په کور کې د اوسېدلو نه ښه دی.

⑩ بدکاره انسان د بدۍ وږی وي

او په بل چا هېڅ رحم نه کوي.

⑪ کله چې ملنډې وهونکي ته سزا ورکول کېږي

نو ساده سړی ترې حکمت حاصلوي

او کله چې هوښيار ته لارښوونه وشي

نو نور علم تر لاسه کوي.

۱۲ عادل خدای د بدکاره کورنی د نژدې څخه ويني

او په بدکارانو باندې بلا او تباهي راولي.

۱۳ څوک چې د غريبانو فریاد ته خپل غوږونه بند کړي

نو د هغه خپل فریاد به هېڅوک هم وانه وري.

۱۴ په پرده کې تحفه ورکول د غوسې اور سړوي

او په پټه رشوت ورکول سړی د سخت غضب نه ساتي.

۱۵ عادل په انصاف کولو خوشحالیږي

خو شر اچوونکي ترې وپریږي.

۱۶ څوک چې د هوبنیاری د لارې نه بې لارې شي

نو هغه به د مرو په ډله کې وشمېرل شي.

۱۷ څوک چې عیش او عشرت خوښوي نېستمن به شي

څوک چې شراب او کباب خوښوي نو شتمن به نه شي.

۱۸ د نېکانو په ځای به بدکاران قرباني شي

او ځاینان به د صادقانو په ځای سزا ومومي.

۱۹ د یوې جگره مارې ښځې سره په غوسه کې اوسېدلو نه

په دښته کې ځانته اوسېدل ښه دي.

۲۰ د هونښيار انسان کور د عطرو او د قيمتي خزانو نه ډک وي

خو کم عقل چې څه گټي هغه خټي.

۲۱ څوک چې نېکي کوي او په مهرباني پسې گرځي

نو اوږد ژوند، نېکمرغي او عزت به تر لاسه کړي.

۲۲ يو هونښيار انسان د جنگياليو د ښار

په لويو دېوالونو ختلی شي

او هغه کلک دېوالونه يې راغورځولی شي

چې هغوی ورباندې ټينگ باور لري.

۲۳ څوک چې خوله او ژبه په خپل واک کې ساتي

نو خپل ځان د سختی او تکليف نه ساتي.

۲۴ کبرجن او مغرور سړی به د ملنډې وهونکي په نوم مشهور شي

چې چلند به يې تل د غرور او غوسې نه ډک وي.

۲۵ د لټ انسان لوږه هغه د مرگ په لور بيايي

ځکه چې د کار کولو نه انکار کوي.

۲۶ د هغه ټوله ورځ ډېرو شيانو ته سخت زړه کيږي

خو نېک سړی سخاوت کوي او د سختی نه ځان ساتي.

٢٧ که څښتن ته د بدکارانو قرباني د کرکې وړ وي

نو په بدنیتی سره قرباني ورکول به څومره نامناسبه وي.

٢٨ دروغجن شاهد به تباہ شي

خو څوک چې نورو ته غوږ نیسي خبرې به یې تلیاتې وي.

٢٩ د بدکاره سړي په مخ کې سپین سترگي ښکاري

خو رښتینی انسان په خپله لار ډاډمن قدمونه پورته کوي.

٣٠ هېڅ داسې حکمت، پوهه او انساني فکر نشته

چې د څښتن په خلاف بریالیتوب ته ورسیري.

٣١ اس د جنگ د ورځې دپاره تیاریري

خو بریالیتوب د څښتن په لاس کې دی.

شتمني او اخلاق

٢٢ نېک نامي د ډېرې شتمنی نه غوره ده

او عزت د سرو او سپینو زرو نه بهتر دی.

٢٣ شتمن او غریب په یو صفت کې شریک دي

خُکِه چې خښتن د دواړو خالق دی.

③ خیرک انسان بدي او بلا ويني او خپل ځان ترې ساتي

خو ساده سپری د هغې په لور روان وي او سزا به یې ويني.

④ عاجزي د خښتن له وېرې پیدا کېږي

چې انسان ته شتمني، عزت او نېکمرغه ژوند ورکوي.

⑤ د دروغجن انسان لار له اغزو او دامونو نه ډکه وي

خو په چا چې خپل ځان گران وي نو ځان ترې لېرې ساتي.

⑥ ماشوم په سمه لار روان کړه.

که سپين بړيری هم شي نو مخ به ترې وانه پروي.

⑦ شتمن په مسکينانو باندې حکومت کوي

او پور اخیستونکی د پور ورکونکي غلام دی.

⑧ څوک چې د بې انصافی تخم کړي نو مصیبت به رېږي

او د کبر کاسه به یې نسکوره شي.

⑨ بختور دی هغه څوک چې سخاوت کوي

خُکِه د خپلو خوږو يوه برخه خوارانو ته ورکوي.

⑩ ملنډې وهونکی وشپړه نو شخړې به ورسره ختم شي

بحثونه او پېغورونه به ورسره هم بند شي.

۱۱) شوک چې د پاک زړه خاوند وي او خوږې خبرې کوي

نو پاچا به هم د هغه ملگری شي.

۱۲) څښتن په علم او پوهه خپل نظر ساتي

خو د خاينانو نقشي له منځه وړي.

۱۳) لټ سپری له کور څخه نه وځي او وايي: «بهر زمري دی!

که کوڅې ته ووځم نو مې به مې کړي!»

۱۴) د زناکارې ښځې خوله د ژورې کندې په څېر ده

چا ته چې څښتن په غوسه وي نو په کې غورځيږي.

۱۵) جهالت د ماشوم په زړه کې نغښتی وي

خو د ادب لښته به يې ترې لېرې وباسي.

۱۶) شوک چې په غريب ظلم وکړي او خپله شتمني ډېره کړي

او شتمن ته تحفي ورکوي، نو اخر به نېستمن شي.

د حکمت د خاوندانو دېرش نصيحتونه

۱۷) د حکمت د خاوندانو خبرو ته غور نيسه او ورته پام کوه

او زما تعليم د زړه له کومي قبول کړه

١٨ نو که دا خبرې د زړه په تل کې وساتې او تل ستا په شونډو وي

نو خوشحالي به دې په برخه شي.

١٩ نو زه همدا نن تاته تعليم درکوم

د دې دپاره چې په خښتن باندې پوره باور ولرې.

٢٠ ما ستا دپاره دپرش نصيحتونه ليکلي دي

چې د علم او نصيحت نه ډک دي

٢١ ترڅو تا پوه کړم چې رښتيا او د باور وړ خبرې زده کړې

او هغه چا ته رښتيني ځواب ورکړې چې ته يې رالېږلی يې.

د شتمني په هکله نصيحتونه

٢٢ د غريب د غريبي نه په غلا غلظه گټه مه اخله

او په محکمه کې د مسکينانو حق تر پښو مه لاندې کوه

٢٣ ځکه خښتن به د دوی د حق ساتنه وکړي

او هغوی به تباہ کړي چې د دوی نه يې غلا کړې ده.

٢٤ د غوسه ناک انسان سره ناسته ولاړه مه کوه

او د هغه چا سره ملگرتيا مه کوه چې زر په قهريري

٢٥ هسې نه چې د هغه عادتونه زده کړې

او خپل ځان په دام کې ونښلوي.

۲۶ د بل چا په قرض کې لاس مه ورکوه

او مه د چا د پور ضمانت په خپله غاړه اخله.

۲۷ که ته چېرته دا قرض ورنه کړې

نو د خوب کټ او بستره به درنه يوسي.

۲۸ د ځمکې د حد پخوانۍ تېره مه بېځايه کوه

کوم چې پلار او نيکه دې پخوا اېښودلې ده.

۲۹ څوک چې په خپل کار کې مهارت ولري

د پاچاهانو په حضور کې به خدمت کوي

او د عامو خلکو خدمت به نه کوي.

۲۳ ۱ کله چې ته د اختيار د خاوند سره ډوډۍ خوړلو ته کښېښې

نو ښه فکر وکړه چې ستا په مخکې څه دي.

۲ که ته ډېر خپتور انسان هم يې

نو په خپله مړۍ دې چاره کېږده

۳ او د خوندورو خوړو نه يې د يوې مړۍ تمه هم مه لره

حُكّه چې دا خوراک ستا د چل او تېرايستلو دپاره دی.

④ د شتمنی د لاسته راوړلو دپاره ځان مه ستومانه کوه

هوښیار اوسه او د داسې کار نه ځان وساته

⑤ حُكّه ټوله شتمني به دې

ناخاپه د باز په شان وزرې پرانيزي

او د سترگو په رپ کې به اسمان ته والوزي او ختمه به شي.

⑥ د شوم سړي ډوډۍ مه خوره

او د خوندورو خوړو نه يې د يوې مړۍ تمه هم مه لره

⑦ حُكّه هرڅه چې ته خوړې هغه يې حسابوي

او درته وايي چې راځه، ما سره وخوره او وڅښه!

خو هغه د زړه له کومي دا خبره نه کوي.

⑧ کومه مړۍ چې دې خوړلې ده هغه به بېرته وگرځوي

او ټولې خوړې خبرې به دې له منځه لاړې شي.

⑨ کم عقل سړي ته هېڅکله نصيحت مه کوه

حُكّه هغه ستا د هوښيارۍ کلام ته په سپکه سترگه گوري.

⑩ د حُمکې د حد پخوانۍ تېره مه بېځايه کوه

او د يتيمانو ځمکه په ظلم مه نيسه

۱۱ ځکه چې د دوی ساتونکی زورور دی

او هغه به د دوی حق ستا نه واخلي.

د پلار نصيحتونه

۱۲ د زړه له کومي نصيحت قبول کړه

او د علم او پوهې خبرو ته غوږ ونيسه.

۱۳ د خپل زوی په اصلاح کې لټي مه کوه.

که ته يې په لښته ووهې نو مې به نه شي.

۱۴ نو هغه ته په لښته سزا ورکړه

چې روح يې د قبر نه وژغورل شي.

۱۵ نو ای زما زويه! که ته د حکمت خاوند شي

نو زړه به مې ډېر خوشحاله شي

۱۶ او کله چې ته رښتيني خبرې کوي

نو زړه مې د خوشحالی نه ټوپونه وهي.

۱۷ خپل زړه مه پرېږده چې له گناهکارانو سره بخيلي وکړي

بلکې هر وخت د څښتن نه په وېره کې اوسه

١٨ نو باور ولره چې په راتلونکې کې ستا دپاره پوره امید دی

او هېڅکله به ستا هیلې له منځه لاړې نه شي.

١٩ نو ای زما زویه! ماته غوړ ونیسه او هوښیار اوسه

او خپل زړه دې په سمه لار باندې ټینګ وساته.

٢٠ د شرایبانو سره ناسته ولاړه مه کوه

او د خپتورو خلکو سره چې ډېره غوښه خوښوي مه گرځه

٢١ ځکه چې شرایبان او خپتور خلک به خوار شي

او ډېر خوب به هغوی ته زاړه کالي واغوندي.

٢٢ د خپل پلار خبرو ته دې غوړ ونیسه چې تاته یې ژوند درکړی دی

او د خپلې بودی مور سپینو وینبتو ته په سپکه سترگه مه گوره.

٢٣ حقیقت حاصل کړه او هغه په بیه واخله

او د پیسو په خاطر حکمت، نصیحت او عقل مه خرڅوه.

٢٤ د نېک سړي پلار ډېر خوشحاله وي

او هوښیار زوی د خپل پلار دپاره د خوښی سبب وي.

٢٥ پرېږده چې ستا مور او پلار په تا خوښ اوسي

او مور دې چې ته یې زېږولی یې خوشحالي وکړي.

٢٦ نو ای زما زویه! خپل زړه دې ماته راکړه

او په ډېره خوشحالی زما په لارو قدم کېږده

٢٧ ځکه زناکاره بڼځه ستا دپاره ژوره کنده ده

او هغه د یوې تنګې شاه په خېر ده.

٢٨ هغه د یو داره مار په شان په کمین کې ناسته وي

او د خلکو ترمنځ خیانت زیاتوي.

٢٩ څوک دی چې افسوس کوي

او څوک دی چې غمجن دی؟

څوک دی چې شخړې جوړوي

او څوک دی چې شکایت کوي؟

څوک دی چې ناحقه زخمونه لري

او څوک دی چې سترګې یې سرې دي؟

٣٠ دا هغه څوک دي چې تل شراب خوري

او هر ډول شراب خښي او تل ورپسې ګرځي.

٣١ د شرابو سور رنگ ته په شوق مه ګوره

چې په پیاله کې ځلېږي

او په اسانۍ له ستوني نه تېرېږي

خو په اخر کې د مار په شان چيچل کوي (۳۲)

او د منگري په خپر د زهرو ډک وي.

ستا سترگې به هر ډول حيرانوونکي شيان ويني (۳۳)

او په زړه کې به دې گلې وږې خبرې گرځي.

د هغه چا په شان به شې چې د درياب د پاسه خوب کوي (۳۴)

او د خپو په سر پروت ټالی وهي.

ته به ووايي: «هغوی زه ووهم خو زه دردمند نه شوم. (۳۵)

زه يې وټکولم خو پوه پرې نه شوم.

کله به راوينی شم چې د شرابو يوه بله پياله وڅښم؟»

۲۴ (۱) د بدکارانو سره بخيلي مه کوه

او له هغوی سره د ملگرتيا تمه مه لره

ځکه چې زړونه يې تل د تباهي نقشي جوړوي (۲)

او شونډې يې د شرارت خبرې کوي.

د مصيبت او قوت په هکله نصيحتونه

۳) يو کور د حکمت په بنياد ودانېږي

او د پوهې په وسيله هغه ټينگ ودرېږي

۴) او کوټې يې د علم په وسيله

د ښکلو او قيمتي خزانو نه ډکېږي.

۵) د حکمت د خاوند قدرت ډېرېږي

او د عالم قوت نور هم زياتېږي.

۶) له ښو مشورو پرته جنگ ته مه ځه

ډېر مشوره ورکوونکي د برياليتوب سبب گرځي.

۷) جاهل انسان د حکمت لوړ مقام ته نه شي رسېدلی

او په جرگه کې خپله خوله نه شي خلاصولی.

۸) څوک چې بدې نقشي جوړوي

نو د فرېکار په نوم به مشهور شي.

۹) د جاهلانو نقشي د گناه نه ډکې وي

او د ملنډو وهونکو نه خلک کرکه کوي.

۱۰) که د سختې په وخت کې خپل همت له لاسه ورکړي

نو ته بيا ډېر کمزوری انسان يې.

۱۱ د هغه چا په خلاصون کې سستي مه کوه

چې د مرگ په لور رابنکل کيږي

او هغوی وژغوره

چې حالېدو ته وړل کيږي.

۱۲ که ته وايې چې مونږ له دې نه خبر نه وو

نو د زړونو د رازونو قضاوت کوونکی دې ته پام نه کوي؟

هغه چې ستا د ژوند حفاظت کوي، په دې به پوه نه شي؟

هغه به د هرچا د عمل سره سم بدل ورنه کړي؟

د بدکارانو په هکله نصيحتونه

۱۳ ای زما زويه! نو شات خوره، ځکه چې دا بڼه شی دی

او د مچيو د چک سوچه شات به ستا خوله خوږه کړي.

۱۴ نو همدا شان حکمت هم ستا د روح دپاره خوږ دی.

که ته يې حاصل کړې نو په راتلونکې کې به ستا دپاره پوره اميد وي

او هېڅکله به ستا هيلې پای ته ونه رسيږي.

۱۵ د بدکارانو په شان مه اوسه

چې د نېکانو د کور په خلاف په کمين کې ناست وي

ترڅو د هغوی د اوسېدلو کور لوټ او تالا کړي.

١٦) که نېک انسان حتی اووه وارې ولویږي خو بیا هم پاڅیږي

خو بدکاران په بدی او بلا اخته کیږي.

١٧) کله چې ستا دښمن له پښو راولویږي خوند ترې مه اخله

او که راغورځیږي نو خپل زړه دې مه خوشحالوه

١٨) که څښتن ستا دا خوشحالي وویني ستا نه به ناراضه شي

او د هغه نه به خپل غضب لېږي کړي.

١٩) د بدکارانو په خاطر اندېښنه مه کوه

او د شر اچوونکو سره بخيلي مه کوه

٢٠) ځکه چې د بدکاره انسان دپاره د راتلونکي امید نشته

او د هغوی د ژوند ډېره مخ په مړه کېدو ده.

٢١) نو ای زما زویه! د څښتن او له پاچا څخه وېره لره

او د هغو خلکو ملگرتیا مه کوه چې له اطاعت کولو نه اوښتي دي

٢٢) ځکه چې مصیبت به په دوی ناڅاپه نازل شي

او څوک پوهیږي چې هغوی به په دوی کوم ډول بلا نازل کړي؟

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې

٢٣ د حکمت خاوندانو دا خبرې هم کړې دي.

د قضاوت په وخت کې د چا طرفداري ښه کار نه دی.

٢٤ هرڅوک چې مجرم ته وایي چې ته بې گناه یې

نو قومونه به پرې لعنت ووايي او ولسونه به ترې کرکه وکړي

٢٥ خو څوک چې مجرم ملامتوي

نو بری او برکت به یې په برخه شي.

٢٦ څوک چې ښکاره او روښانه ځواب ورکوي

لکه رښتینی ملگری چې څوک په مخ ښکلوي.

٢٧ لومړی خپل کاروبار قوي کړه

او ځمکه دې وکړه

او بیا خپل کور ودان کړه.

٢٨ له ثبوت پرته د بل چا په خلاف شاهدي مه ورکوه

او هېڅکله د هغه په هکله د دروغو هڅه مه کوه

٢٩ او داسې مه وایه: «زما سره یې څه کړي دي

زه به همداسې ورسره وکړم او خپل بدل به ترې واخلم.»

٣٠ زه د يو لټ سړي په پټي تېر شوم

او د يو ناپوهه سړي د انگورو باغ مې وليد

٣١ چې په هرځای کې يې اغزي راخټلي وو

او ځمکه يې په هر ډول وانبو پوښل شوې وه

او د تېرو دېوالونه يې راغورځېدلي وو.

٣٢ کله چې ما دا هرڅه وکتل نو په فکر کې ډوب شوم

او څه چې ما وليدل د هغې نه مې داسې عبرت واخيست:

٣٣ که لټ سړی وايي: «نور به هم ويده شم

او لاس به د سر لاندې کېږدم چې ارام وکړم»

٣٤ نو غريبې به د داړه مار په شان په هغه راشي

او نېستي به د وسله وال غل په څېر ورباندې يرغل وکړي.

د سليمان پورې تړلي نور متلونه

٢٥ دا هم د سليمان هغه متلونه دي چې د يهودا د پاچا حزقيا کاتبانو راټول کړي دي.

د نېکانو او بدکارانو ترمنځ دعوه

٢٦ دا د خدای لويي ده چې رازونه پټ ساتي

د یوې موضوع خپرل د پاچا لویې ښکاره کوي.

③ لکه څنگه چې اسمان لوړ او ځمکه ژوره ده

همداسې د پاچاهانو د زړونو رازونه هم پټ دي.

④ د سپینو زرو نه ناپاکي لېرې کړه

چې زرگر ترې ښایسته لوبنې جوړ کړي.

⑤ د پاچا له حضور نه بدکاران لېرې کړه

چې تخت یې د عدالت په بنیاد ټینګ پاتې شي.

⑥ د پاچا په حضور کې ځان لوړ مه ګڼه

او د لویو خلکو په ځای مه کښېښه

⑦ نو دا به ښه وي چې هغه تاته ووايي:

«راشه او زما په خوا کې کښېښه»

له دې نه چې د مشرانو په مخکې دې سپک کړي

او په لاندې ځای کې دې کښېښوي.

څه چې تا په خپلو سترگو لیدلي دي

⑧ نو په محکمه کې په ویلو بېره مه کوه

هسې نه چې تا ملامته او بیا دې رسوا کړي.

که داسې وشي نو په اخر کې به ته څه کوي؟

٩ په يوه دعوه کې د هرچا سره مخامخ بحث کوه

او د بل چا راز ورته مه ښکاره کوه

١٠ هسې نه چې څوک يې واورې او تا وشموي

او بدنامي به دې هېڅکله ختمه نه شي.

١١ په ځای خبره داسې ده

لکه د سپينو زرو په گانه کې چې د سرو زرو مری وي.

١٢ د حکمت د خاوند نصيحت، اورېدونکي ته داسې دی

لکه په غوږ کې د خالصو سرو زرو غوږوالی او يا گانه وي.

١٣ صادق استازی د خپل لېرونکي دپاره داسې دی

لکه د لو په وخت کې چې د غرونو د واورې يخوالی وي

چې د خپل بادار روح تازه کوي.

١٤ څوک چې د تحفې ورکولو لاپې وهي او نه يې ورکوي

لکه د هغې ورپېڅې او باد په شان دی چې باران نه وروي.

١٥ د صبر په وسيله يو حکمران هم رضا کيږي

او نرمه ژبه هېوکي ټوټې ټوټې کوي.

١٦ كه شات پيدا كړې نو د اړتيا نه ډېر مه خوره

هسې نه چې زيات وخورې او زړه دې بد شي.

١٧ د خپل گاونډي كور ته ډېر مه ورځه

هسې نه چې زړه يې بد شي او ستا نه كركه وكړي.

١٨ څوك چې د بل په خلاف د دروغو تور لگوي

لكه د لور يا تورې او يا تېره غشي په څېر زيان رسوي.

١٩ د سختۍ په وخت كې په بې اعتباره سړي باور كول داسې دي

لكه په خوځېدلي غاښ خوړل او يا په گوډه پښه گرځېدل.

٢٠ د مات زړه خاوند ته د خوشحالي سندرې ويل داسې دي

لكه د يخنۍ په ورځ د چا نه څادر اخيستل

او يا يې په زخمونو باندې مالگه شيندل.

٢١ كه ستا دښمن وږى وي نو هغه ته خواږه وركړه چې ويې خوري

او كه چېرې تږى وي نو هغه ته اوبه وركړه چې ويې څښي

٢٢ په دې كار به ته د هغه په سر باندې اور بل كړې

او څښتن به تاته اجر دركړي.

٢٣ لكه څنگه چې د شمال باد باران راوولي

همداسې غيبت د سړي په مخ کې غوسه پيدا کوي.

②٤ د کوتې د سر د پاسه په يو کنج کې اوسېدل

د جگره مارې بڼې سره په کور کې د اوسېدلو نه بڼه دی.

②٥ د لېرې ځای نه د خوشحالی زېري اورېدل داسې دي

لکه تېري سړي ته يخي اوبه ورکول.

②٦ د يو نېک انسان بدکارانو ته تسليمېدل

لکه د ختو نه ډکه چينه او د شاه چټلېدل.

②٧ لکه څنگه چې د ډېرو شاتو خوړل بڼه کار نه دی

همداسې د ځان د پاره عزت او درناوی غوښتل بڼه کار نه دی.

اووه ډوله بد خلک

②٨ څوک چې د خپل نفس مخنيوی نه شي کولای داسې دی

لکه يو ښار چې دېوالونه يې سوري او وران شوي وي.

②٩ لکه څنگه چې په اوږي کې واوړه

او د لو په وخت کې باران مناسب نه دی

همداسې کم عقل انسان ته

درناوی کول هم مناسب نه دی.

② لکه څنگه چې چنچنه خوا دې خوا الوزي

او يا توتکی گرځي راگرځي او نه کښېني

همداسې بېځايه سپکې سپورې

په چا پورې نه نښلي.

③ لکه څنگه چې د اس دپاره قمچينه او د خره دپاره قيضه ده

همداسې د کم عقلا نو د ملا دپاره لښته ده.

④ کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم ځواب مه ورکوه

هسې نه چې ته په خپله هم د هغه په شان شې.

⑤ کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم ځواب ورکوه

هسې نه چې هغه ځان د حکمت خاوند وگڼي.

⑥ د کم عقل په لاس پيغام لېږل داسې دي

لکه خپلې پښې غوڅول او د ظلم زهر څښل.

⑦ د کم عقل د خولې متل داسې دی

لکه د گوډ سړي پښه چې بېځايه زنگېږي.

⑧ کم عقل ته درناوی کول داسې دي

لكه څوك چې په مچنوغزه كې تيره د سر نه تاوه كړي.

⑨ د كم عقل د خولې متل داسې دى

لكه د نشه انسان په لاس كې چې د اغزيو لښته وي.

⑩ هغه څوك چې كم عقل او لاروى سړى مزدور نيسي

د هغه غشي ويشتونكي په څېر دى چې هرڅوك ټپي كوي.

⑪ لكه څنگه چې سپى خپلې كانگې بېرته څټي

همداسې كم عقل خپل جهالت بيا تکراروي.

⑫ څوك چې خپل ځان د حكمت خاوند گڼي

نو هغه د يو كم عقل نه هم بدتر دى.

⑬ لټ سړى له كور څخه نه وځي او وايي: «په كوڅه كې زمرى دى!»

او په چوكونو كې غرمبېدونكي زمري گرځي راگرځي!»

⑭ لكه څنگه چې دروازه په خپلو قبضو باندې تاوېري راتاوېري

همداسې لټ سړى په خپل كټ كې اوږي رااوږي.

⑮ لټ انسان كاسې ته لاس غزولى شي

خو د لټې نه يې بېرته خولې ته وړلى نه شي.

⑯ لټ انسان خپل ځان د حكمت خاوند گڼي

د اووه هونبیارانو نه چې په حکمت خواب ورکوي.

۱۷) څوک چې په غوسه د بل په شخړه کې لاس وهنه کوي

لکه څوک چې کوڅه ډب سپی له غوږونو نه راوښي.

۱۸) لکه څنگه چې یو لېونی د اور سکروټې

او وژونکي غشي وروي

۱۹) د هغه چا په شان دی څوک چې بل غولوي

او بیا وایي چې ما ټوکې کولې.

۲۰) له لرگیو او پوکي پرته اور مړ کیږي

او د غیبت پرته جنگ ختمیږي.

۲۱) لکه څنگه چې لرگی اور اخلي او سکاره په سکروټو بدلیږي

همداسې د جنگ اور له جگره مار سړي نه پورته کیږي.

۲۲) د غیبت کوونکي خبرې د خوندور خوراک په شان دي

چې د انسان له ستوني تېریږي او د گېډې تل ته ښکته کیږي.

۲۳) خوږې خبرې د زړه شرارت پټوي

لکه په خاورین لوبني چې رنگ پورې شي.

۲۴) کینه ناک انسان په خوږو خبرو خپله کرکه پټوي

خو د زړه په تل کې يې ټکي ساتلې وي.

٢٥) کله چې هغه خوږې خبرې کوي نو باور پرې مه کوه

خکه زړه يې د اووه بديو نه ډک دی چې د کرکې وړ دي.

٢٦) که د هغه کرکه په دروغو د پردې لاندې پټه وي

خو شرارت به يې ټولو خلکو ته بياهم ښکاره شي.

٢٧) خوک چې بل ته کنده کيندي

نو په خپله به په کې راوغورځيږي

او خوک چې د بل په طرف تيره ورغروي

نو په خپله به پرې راوغرځيږي.

٢٨) دروغجنه ژبه او کرکه د سړي زړه ټوټې ټوټې کوي

او د غوره مالي خبرې تباهي راولي.

دوستان او دښمنان

٢٧) د سبا ورځې د برياليتوب په هکله لاپي مه وهه

خکه ته نه پوهېږې چې سبا به څه کيږي.

٢٩) دا به ښه وي چې نور خلک ستا ستاينه وکړي

هسې نه چې ته په خپله د ځان ستاينه وکړې.

٢) کاني درانه او شگې درنې دي

خو جاهل چې کومه غوسه راپاروي د دې نه هم درنه ده.

٣) غوسه ظالمه او غضب د سپلاب په څېر دی

خو د کينې او غيرت په مخکې هېڅوک نه شي ټينگېدلی.

٤) له پتې مينې نه

بنکاره رتڼه بڼه ده.

٥) د دوست له لاسه زخمونه د وفادارۍ نښه ده

خو د دښمن په ډېرو بڼکلولو باور نشته.

٦) مور انسان د شاتو نه هم کرکه کوي

خو د وري دپاره ترڅه خواړه هم خواړه وي.

٧) څوک چې له خپل کور نه بل ځای ته مسافر شي

د هغې مرغۍ په شان ده چې له خپلې ځالې نه ورکه شوې وي.

٨) لکه څنگه چې عطر او خوشبويي د انسان زړه خوشحالوي

نو همداسې بڼې مشورې دوستان خوشحالوي.

٩) د خپل ځان او خپل پلار دوستان مه پرېږده

او د مصيبت په وخت کې د خپل ورور کور ته هم مه ځه

ځکه ستا نژدې ګاونډی د لېرې ورور نه ښه دی.

۱۱ نو ای زما زویه! حکمت پیدا کړه او زما زړه خوشحاله کړه

نو بیا زه هغه چا ته ځواب ورکولای شم چې زما سپکاوی کوي.

۱۲ ځیرک انسان چې بدې او بلا ویني نو خپل ځان ترې ساتي

خو ساده سړی چې د هغې په لور روان وي نو سزا به یې ویني.

۱۳ که څوک د یو پردې سړي ضمانت کوي

نو کالي دې ترې ګرو واخلي

او بیا دې د بل چا د ښځې په ضمانت کې

د ځان سره امانت وساتي.

۱۴ که څوک سهار وختي په لوړ اواز په خپل ګاونډي سلام اچوي

نو دا به د ښکښلو په څېر وګڼل شي.

۱۵ جګړه ماره ښځه د هغه بام سره برابره ده

چې د باران په ورځ په پرله پسې توګه راڅاڅي

۱۶ نو د هغې منع کول داسې دي

لکه د باد بندول او یا تېل په موتي کې نیول.

١٧ لکه څنگه چې اوسپنه اوسپنه تېره کوي

همداسې يو انسان بل انسان اصلاح کوي.

١٨ لکه څنگه چې څوک د انځر د ونې پالنه کوي

نو د هغې مېوه هم خوري

همداسې که څوک د خپل بادار خيال ساتي

نو عزت حاصلوي.

١٩ لکه څنگه چې انسان خپل مخ په اوبو کې ويني

همداسې د زړه سترگې د انسان شخصيت هم ويني.

٢٠ لکه څنگه چې قبر او د تباهي کنده په مرگ نه مريږي

همداسې د انسان سترگې هېڅکله هم نه مريږي.

٢١ لکه څنگه چې سره زر او سپين زر په اور آزمايل کيږي

همداسې د انسان شخصيت د هغه صفت کولو څخه معلومېږي.

٢٢ که جاهل انسان په اونگ کې د تخم په شان وټکوي

او د ډانگ په وسيله يې د غلو دانو په څېر میده میده کړي

خو جهالت به ترې بياهم لېږي نه شي.

د رمو او پادو ساتنه

د خپلو رمو له حال نه ځان پوره خبروه (۲۳)

او په ښه توگه د خپلو پادو باندې پام کوه

ځکه مال او دولت د تل دپاره نه وي (۲۴)

او تاج او تخت نورو نسلونو ته نه پاتې کيږي.

کله چې وابنه وربېل شي او نوي تنکي وابنه راشنه شي (۲۵)

او د غرونو شنه بوټي راټول او ذخيره شي

نو بيا به ستا پسونه د کاليو دپاره وړې درکړي (۲۶)

او د وزو په خرخولو سره به ځمکه واخلي

او بيا به ستا سره د وزو دومره ډېرې شيدي وي (۲۷)

چې د کورنۍ ټول غړي به دې په گېډه ماږه شي

او د وينځو د ژوند دپاره به دې کافي وي.

شتمني او واک

۲۸ (۱) بدکاران تبنتي که څوک ورپسې روان هم نه وي

خو نېکان د زمري په شان زړور وي.

٢ په کوم وطن کې چې گډوډي وي نو واکداران يې ډېر وي

خو پوه او هوښيار مشران د دولت نظام ټينگ ساتي.

٣ کوم غريب واکدار چې په خوارانو ظلم کوي

د هغه تېز باران په شان دی چې ټول فصل تباه کوي.

٤ څوک چې له قانون نه سرغړونه کوي نو د بدکارانو ستاينه کوي

خو څوک چې د قانون تابعداري کوي نو د بدکارانو مخالفت کوي.

٥ بدکاران په انصاف او عدالت نه پوهيږي

خو څوک چې د خښتن لټون کوي هغوی په هرڅه بڼه پوهيږي.

٦ هغه غريب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه شتمن نه بڼه دی چې د منافقت په لار روان وي.

٧ هوښيار زوی په قانون باندې عمل کوي

خو د بد اخلاقانو ملگری خپل پلار سپکوي.

٨ څوک چې له غريبانو نه سود اخلي او خپله شتمني زياتوي

نو اخر به د هغوی مال د هغه چا شي چې په مسکينانو رحم کوي.

٩ څوک چې له قانون نه سرغړونه کوي

نو خښتن د هغه له دعا نه کرکه کوي.

١٠) څوک چې صادقان بې لارې کوي او هغوی ته کنده کیندي

نو په خپله به په کې راوغورځيږي

خو د پاک زړه خاوندان به ښه ميراث تر لاسه کړي.

١١) شتمن سړی خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

خو غريب عقلمن د هغه د زړه د تل نه خبر وي.

په څښتن باور او شتمني گټل

١٢) کله چې نېکان بريالي کيږي نو ټول خلک خوشحاليږي

خو کله چې بدکاران واک ته رسيږي نو خلک ترې پټيږي.

١٣) څوک چې خپله گناه پټوي او په هغې پرده اچوي

نو بريالی به نه شي

خو څوک چې په خپلو گناهونو اقرار کوي او لاس ترې اخلي

نو په هغه به رحم وشي.

١٤) بختور دی هغه څوک چې هر وخت له څښتن څخه وپريږي

خو څوک چې خپل زړه سخت کړي په بلا اخته کيږي.

١٥) بدکاره انسان چې په خوارانو حکومت کوي

د غرمېدونکي زمري يا د ايرې په شان چې ناڅاپه يرغل کوي.

١٦ ناپوهه پاچا په خپلو خلکو ډېر ظلم کوي

څوک چې د ناروا گټې نه کرکه کوي تل خپل عمر اوږدوي.

١٧ که چا خپل لاسونه د بل په وینو سره کړي وي

نو د مرگ تر کندې پورې به سرگردانه وي

او هېڅوک دې د هغه سره مرسته نه کوي.

١٨ څوک چې خپل ژوند په صداقت تېروي هغه به وژغورل شي

خو څوک چې منافقت کوي نو ناخاپه به راوغورځول شي.

١٩ څوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي په گېډه به مور شي

خو څوک چې د ورځې خوبونه کوي نو سخته غریبي به پرې راشي.

٢٠ صادق انسان ته به ډېر زیات برکتونه ورکړل شي

خو څوک چې ډېر زر شتمن کېدل غواړي نو بې سزا به پاتې نه شي.

٢١ دا ښه کار نه دی چې د چا طرفداري وشي

حتی یو سړی د یوې مړې ډوډۍ دپاره هم بې انصافي کوي.

٢٢ شوم سړی هڅه کوي چې زر شتمن شي

خو په دې نه پوهیږي چې نېستي د هغه انتظار کوي.

٢٣ څوک چې بل اصلاح کوي نو په اخر کې به عزتمن شي

له هغه چا نه چې ډېره غوره مالي کوي.

۲۴) شوک چې د خپل مور او پلار مال په زور اخلي

او وايي چې دا کومه گناه نه ده

نو د وړانکارو سره ملگرتيا کوي.

۲۵) د وېرو سترگو خاوند جنگ جگرې جوړوي

خو شوک چې په څښتن باور کوي نو آباد به شي.

۲۶) شوک چې په خپل ځان ډاډه وي هغه کم عقل دی

خو شوک چې د حکمت په لار روان وي خلاصون به ومومي.

۲۷) شوک چې د مسکینانو سره مرسته کوي

نو له نېستی سره به مخ نه شي

خو شوک چې پرې سترگې پټوي

نو لعنتونه به ورباندې وورېږي.

۲۸) کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک ترې پټېږي

خو کله چې هغوی بربادېږي نو نېکان آبادېږي.

۲۹) شوک چې د ډېرې رټې نه وروسته بياهم سرغړونه کوي

نو ناخاپه به ټوټې ټوټې شي او د جوړېدو به نه وي.

نېکي او بدې

② کله چې نېکان آبادېږي نو ټول خلک خوشحاليږي

خو کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک خفه کېږي.

③ څوک چې له حکمت سره مينه لري

نو خپل پلار خوشحالي

خو څوک چې د بدلمنو بڼځو ملگرتيا کوي

نو خپل مال او دولت بربادوي.

④ په عدالت کولو پاچا د خپل دولت امنيت ټينگوي

خو څوک چې ډېر ماليات راټولوي وطن وړانوي.

⑤ څوک چې بل چا ته غوږه مالي کوي

نو د هغه د پښو دپاره جال غوړوي.

⑥ شر اچوونکي د خپلې گناه په دام کې نښلي

خو نېک انسان د خوشحالي سندرې وايي.

⑦ نېک انسان د مسکينانو د حق پوره پام کوي

خو بدکاره انسان يې خيال نه ساتي.

۸ ملنډې وهونکي د اور د لمبو په شان ببارونه راپاروي

خو د حکمت خاوندان د غوسې اور سړوي.

۹ که د حکمت خاوند يو جاهل محکمې ته بوځي

نو جاهل به په غوسه شي او ملنډې به وهي او روغه جوړه به نه وي.

۱۰ د وينو تړي انسانان د پاک زړه د خاوند نه کرکه کوي

او هڅه کوي چې صادقان ووژني.

۱۱ کم عقل انسان خپله غوسه زر ښکاره کوي

خو د حکمت خاوند د غوسې اور سړوي.

۱۲ کوم واکدار چې د دروغو خبرو ته غوږ نيسي

نو ټول خدمتگاران به يې بدکاره شي.

۱۳ ظالم او مظلوم په يو صفت کې شريک دي

ځکه څښتن دواړو ته د ژوند روښانه سترگې ورکړې دي.

۱۴ هغه پاچا چې په وفادارۍ د مسکينانو سره انصاف کوي

نو د پاچاهۍ تخت به يې تل په ټينگ بنياد ولاړ وي.

۱۵ د ادب لښته او سخته لارښوونه حکمت پيدا کوي

خو کوم اولاد چې ازاد گرځي نو خپلې مور ته شرم راوړي.

په څښتن باور او ادب زده کول

١٦ کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو گناهونه زیاتېږي

خو نېکان به یې وگوري چې هغوی بربادېږي.

١٧ خپل زوی اصلاح کړه نو تاته به سکون درکړي

او د زړه ارمانونه به دې په خوشحالی پوره کړي.

١٨ کله چې الهام نه وي نو ولس سرکښي کوي

خو بختور دی هغه څوک چې په قانون باندې عمل کوي.

١٩ نوکر یوازې په نصیحت نه اصلاح کېږي

سره له دې چې هغه ستا په خبرو پوهېږي خو پام ورته نه کوي.

٢٠ څوک چې پرته له فکر کولو نه خبرې کوي

نو هغه د یو کم عقل نه هم بدتر دی.

٢١ که څوک خپل نوکر د ځوانی نه نازولی اموخته کړي

نو په اخر کې به د خپل بادار د کور او مال مالک شي.

٢٢ غوسه ناک انسان جنگ جگړې جوړوي

او د غضب خاوند د گناه اور ته لمن وهي.

٢٣ کبر او غرور انسان له پښو غورځوي

خو د عاجزی خوی سړي ته عزت ورکوي.

۲۴ د غلو ملگری د ځان دښمن دی

ځکه د قسم خوړلو نه وروسته بیا هم غلی پاتې کیږي.

۲۵ څوک چې د انسان څخه وېره کوي په دام کې به ونښلي

خو څوک چې په څښتن باور کوي په امن کې به وساتل شي.

۲۶ ډېر خلک د واکدارانو د مهربانۍ په لټون کې دي

خو انصاف د څښتن په لاس کې دی.

۲۷ نېکان د منافق انسان نه کرکه کوي

او بدکاران د صادق انسان نه کرکه کوي.

د اګور خبرې

۳۰ دا د یاقه د زوی اګور خبرې دي. اګور ایټیل ته پیغام ورکوي.

دعا او اقرار

«ای خدایه! زه ډېر سترې شوی یم

ای خدایه! زه ډېر سترې او ستومانه یم.

۲ په حقیقت کې زه د هر چا نه ناپوهه یم

او په ما کې د انسان په شان عقل نشته.

۳) ما پوهه او حکمت نه دي زده کړي

او د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم نه لرم.

۴) څوک اسمان ته پورته شوی

او بېرته رابنکته شوی دی؟

چا هوا په موتي کې نیولې

او اوبه یې په څادر کې اچولي دي؟

او چا دا ټوله ځمکه پیدا کړې ده؟

د هغه نوم څه دی

او د زوی نوم یې څه شی دی؟

که ته پوهېږې نو ماته ووايه!

۵) د خدای د کلام هره خبره سوچه او د باور وړ ده

څوک چې هغه ته پناه وروړي د هغوی دپاره سپر دی.

۶) د هغه په کلام کې یو توری هم مه زیاتوه

هسې نه چې هغه دې ورتي او تا دروغجن ثابت کړي.

۷) نو ای خدایه! ستا نه دوه شیان غواړم

ترخو مړ شوی نه يم له ما نه يې مه منع کوه:

۸) ما د دروغو او غولوونکو خبرو نه لېرې وساته.

ماته ډېره شتمني او ډېره غريبي مه راکوه

خو ماته يوازې د هرې ورځې ډوډۍ راکړه

۹) هسې نه چې زه مور شم او ستا نه منکر شم

او ووايم چې څښتن څوک دی؟

او يا زه غريب شم او غلا وکړم

او ستا نوم ته په سپکه سترگه وکتل شي.»

د حکمت د خاوندانو اووه نصيحتونه

۱۰) د بادار په مخ کې په يو خدمتگار تور مه لگوه

هسې نه چې هغه په تا لعنت ووايي او تا ملامت کړي.

۱۱) داسې خلک هم شته چې په خپل پلار لعنت وايي

او خپله مور مبارکه نه گڼي.

۱۲) داسې خلک هم شته چې خپل ځان بې گناه گڼي

خو د بدن چټلي يې لا پاکه شوې نه ده.

۱۳) داسې خلک هم شته چې سترگې يې له کبر نه ډکې دي

او نورو ته تل په سپکه سترگه گوري.

۱۴ داسې خلک هم شته چې غاښونه يې د تورو په شان تېره دي

او داړې يې د چرو په خېر تېرې دي

ترخو د غريبانو غوښې پرې وځوري

او مسکينان د ځمکې د مخ نه ختم کړي.

۱۵ د يوې ژورې دوه لورگانې دي:

لومړنۍ وايي چې «راکړه!» او بله هم وايي چې «راکړه!»

درې شيان دي چې هېڅکله نه مريږي

او څلور شيان دي چې هېڅکله «بس!» نه وايي:

۱۶ قبر او د شنډې ښځې گېډه

او وچه ځمکه چې تنده يې نه ماتېږي

او سوځېدونکې اور چې هېڅکله «بس!» نه وايي.

۱۷ هغه سترگې چې په خپل پلار باندې ملنډې وهي

او د خپلې مور نصيحت ته په سپکه گوري

نو د تنگو درو کارغان به يې سترگې راوباسي

او د ټيوسانو خوراک به شي.

١٨ درې حيرانوونکې شيان دي

او څلور شيان دي چې زما دپاره د پېژندلو وړ نه دي:

١٩ په هوا کې باز څنگه الوزي

او په تيره باندې مار څنگه ځي

په دريابونو کې کشتی څنگه لار پيدا کوي

او د يوې ځوانې بڼځې سره يو ځوان څنگه يوځای کېږي.

٢٠ دا د زناکارې بڼځې طريقه ده:

چې کله خواړه خوري او بيا خوله پاکوي

او وايي چې ما خو کوم بد کار نه دی کړی.

٢١ درې شيان دي چې ځمکه لړزوي

او څلور شيان دي چې هغه يې هېڅکله زغملی نه شي:

٢٢ کله چې يو خدمتگار پاچا شي

او بې عقله چې په گېډه موږ شي

٢٣ کله چې د کرکې وړ بڼځه واده شي

او کومه وينځه چې د کور د مېرمن بن شي.

٢٤ څلور شيان دي چې په ځمکه ډېر واړه دي

خو ډېر زيات هوښيار دي:

ميرپان يو کمزوری مخلوق دی (۲۵)

خو په اوږي کې ځان ته خواږه راتولوي.

غرنۍ سويه يو کمزوری حيوان دی (۲۶)

خو د غره په کلکو گړنگونو کې کور جوړوي.

د ملخانو پاچا او مشر نه وي (۲۷)

خو د لښکر په شان سم روان وي.

که چرمبنکۍ په لاس کې نيول کېدلی شي (۲۸)

خو په پاچاهي مانيو کې هم گرځېدلی شي.

درې شیان دي چې په ناز تلل کوي (۲۹)

او څلور شیان دي چې په نخرو درانه قدمونه اخلي:

زمری چې په ټولو ځناورو کې قوي دی (۳۰)

او د هېڅ شي څخه نه وېرېږي

جنگي چرگ او سیرلی (۳۱)

او هغه پاچا چې هېڅوک يې مخالفت نه شي کولای.

د بې عقلتوب په هکله خبرداری

٣٢ که ته د بې عقلتوب په خبرو ځان لوړ کښې

او یا چا ته دسیسه جوړوې

نو په خپله خوله باندې دې لاس کېږده

٣٣ ځکه چې د مستو د شاربلو نه کوچ جوړېږي

او په پوزه باندې د گوزار وهلو نه وینه بهیږي

همداسې د غوسې د راپارولو نه جگړه پیدا کېږي.

د لموییل پاچا خبرې

٣١ دا د لموییل پاچا خبرې دي چې مور یې ورته زده کړي دي.

د پاچا دپاره نصیحت

٣٢ «ای زما زویه! ای زما د گېډې نه پیدا شویه زویه

چې په نذرونو مې لاسته راوړی یې.

٣٣ د ځوانی قوت دې په ښځو باندې مه ختموه

او په هغو لارو تگ مه کوه چې پاچاهان تباہ کوي.

٣٤ نو ای لمویله! پاچاهانو ته دا په کار نه وي

شراب خښل د پاچاهانو سره ښه نه ښکاري

او د نشې شوق د واکدارانو سره مناسب نه وي

٥ هسې نه چې هغوی شراب وڅښي او حکمونه هېر کړي

او ټول مظلومان له خپل حق نه محروم کړي.

٦ نشه هغه چا ته ورکړه چې د مرگ په انتظار وي

او شراب هغه چا ته ورکړه چې په غم اخته وي.

٧ پرېږده چې هغوی وڅښي او خپله غریبي هېره کړي

او بیا خپل دردونه په یاد رانه وړي.

٨ د هغوی په ځای خبرې کوه چې د ځان دپاره څه نه شي ویلی

او د هغو غریبانو د حق دپاره چې د گور په غاړه ولاړ دي.

٩ خپله خوله خلاصه کړه او په انصاف قضاوت کوه

او د خوارانو او مسکینانو د حق ساتنه کوه.»

عزتمنه ښځه

١٠ یوه مېرني او پتمنه ښځه څوک پیدا کولای شي؟

هغه د لعلونو نه ډېره ارزښتناکه وي.

١١ مېره یې په هغې پوره باور لري

او نه پرېردي چې خاوند يې د خه شي محتاجه شي.

١٢ هغه په ټول ژوند کې د خپل مېړه سره ښه کوي

او هېڅکله ورته تاوان نه رسوي.

١٣ هغه وړی او مالوچ پيدا کوي

او په خوشحالی سره يې په خپلو لاسونو اوبې.

١٤ هغه د سوداگرو د کشتيو په شان وي

چې خپل خواړه له لېرې ځای نه راوړي.

١٥ هغه سهار وختي په تياره کې له خوبه راپاخېري

او خپلې کورنۍ ته خواړه برابروي

او وينځو ته د کارونو لارښوونه کوي.

١٦ هغه د ډېر فکر کولو نه وروسته ځمکه اخلي

او د خپلې گټې په پيسو باندې د انگورو باغ جوړوي.

١٧ هغه خپله ملا ټينگه تړي

او خپلې مټې رانغاړي.

١٨ هغه پوهيږي چې سوداگري يې گټوره ده

نو د شپې تر ناوخته يې د کار دپاره څراغ لگېدلی وي.

١٩ هغه په خپلو لاسونو څرخه کوي

او په خپلو گوتو تار له دوک نه تاووي.

٢٠ هغه غریبانو ته د مرستې لاس غزوي

او د مسکینانو سره د سخاوت له مخې مرسته کوي.

٢١ هغه د واورې له یخنی څخه وپره نه لري

ځکه چې د کورنۍ ټولو غړو یې گرم کالي اغوستي دي.

٢٢ هغه د خپلې بستري دپاره پوښونه جوړوي

او د بانجانې رنگه ښه کتان څخه کالي تیاروي.

٢٣ د هغې مېړه د ښار په دروازو کې مشهور وي

او په جرگه کې ناست مشران یې د عزت خاوند بولي.

٢٤ هغه د کتان کالي او کمربندونه جوړوي

او وروسته یې په سوداگرو څرخوي.

٢٥ هغه د پت او عزت په لباس سمبال وي

او د راتلونکې څخه وپره نه لري او خاندي.

٢٦ هغه په حکمت سره خبرې کوي

او ژبه یې له مهربانۍ نه ډکه روزنه ورکوي.

٢٧ هغه د کور په ټولو چارو پوره پاملرنه کوي

او هېڅکله د لټې ډوډۍ نه خوري.

٢٨ اولادونه يې په يوه خوله هغه مبارکه گڼي

او مېړه يې هم د هغې ستاينه کوي:

٢٩ «ډېرې ښځې د پت او عزت کارونه کوي

خو ته د هغو ټولو نه ښه يې.»

٣٠ نازونه اداگانې غولونکې او حسن فاني وي

خو کومه ښځه چې له خښتن څخه وېرېږي نو د ستاينې وړ وي.

٣١ د هغې د لاسونو د کار ثمره ورکړئ

او د خلکو په منځ کې يې د کار ستاينه وکړئ.